

11-12-13-14-
Handelingen 15-16-17-18-19-20

VLAAMSE RAAD

ZITTING
1989-1990

Vergaderingen van december 1989

AANPASSING BEGROTING 1989

MIDDELENBEGROTING 1990

UITGAVENBEGROTING 1990

PROGRAMMADECREET

VLAAMS FINANCIERINGSFONDS HERSTEL GEMEENTEFINANCIEN

BEEINDIGING COMPENSATIEPOLITIEK

Inhoud

Nr. 11 Maandag 11 december 1989 Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 291

Begrotingsstuk

Indiening en verwijzing, blz. 291

Voorstellen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 291
Intrekking, blz. 291

Voorstel van resolutie

Indiening en verwijzing, blz. 291

Verslagen

Indiening, blz. 292

Jaarverslagen

Indiening en verwijzing, blz. 293

Rapport van het Rekenhof

Indiening en verwijzing, blz. 293

Motie

Indiening en verwijzing, blz. 293

Verzoekschriften

Indiening en verwijzing, blz. 293

Mededelingen van het Rekenhof

Indiening en verwijzing, blz. 293

Interpellaties (R.v.O. art. 72)

Indiening, blz. 294

Mondelinge vraag (R.v.O. art. 70)

Indiening, blz. 294

Schriftelijke vragen (R.v.O. art. 69)

Indiening, blz. 294

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1989 - 9 (1988-1989) - Nrs. 1 tot 3 + Errata

Ontwerp van decreet houdende de mid-delenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990 - 6-B (1988-1989) - Nr. 1 (Toelichtingen) - 7-B (1988-1989) - Nrs. 1 tot 3

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990 - 6-B (1988-1989) - Nr. 1 (Toelichtingen) - 8-B (1988-1989) - Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 15

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot uitvoering van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap - 265 (1989-1990) - Nrs. 1 tot 9

Algemene bespreking, blz. 294

Sprekers : de heren J. De Bremaeker en P. Deprez, verslaggevers, de heren G. Verhaegen en A. Denys, Minister G. Geens, de heren H. De Loor, W. Luyten, E. Van Rompuy, P. Van

Grembergen, L. Hancké, mevrouw M. Vogels, Minister N. De Batselier

Regeling van de werkzaamheden, blz. 317

Nr. 12 Maandag 11 december 1989 Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 319

Samenstelling van Commissies

Wijziging onder de vaste en de plaatsvervangende leden, blz. 319

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1989 - 9 (1988-1989) - Nrs. 1 tot 3 + Errata

Ontwerp van decreet houdende de mid-delenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990 - 6-B (1988-1989) - Nr. 1 (Toelichtingen) - 7-B (1988-1989) - Nrs. 1 tot 3

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990 - 6-B (1988-1989) - Nr. 1 (Toelichtingen) - 8-B (1988-1989) - Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 15

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot uitvoering van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap - 265 (1989-1990) - Nrs. 1 tot 9

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 294

Sprekers : de heren P. Van Grembergen, H. De Croo, E. Van Rompuy, Minister G. Geens, de heren W. Luyten, A. Denys, G. Annemans, P. Vangansbeke, L. Dierickx, J. Loones, A. Kempinaire

Algemene bespreking (Voortzetting)

Buitenlandse en Externe Aangelegenheden, blz. 336

Sprekers : de heer J. De Bremaeker, verslaggever, de heren H. Suykerbuyk, A. Kempinaire, A. Denys, D. Van der Maelen, W. Luyten, E. Bockstal, Minister G. Geens

Regeling van de werkzaamheden, blz. 352

Nr. 13 Dinsdag 12 december 1989 Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 353

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1989 - 9 (1988-1989) - Nrs. 1 tot 3 + Errata

Ontwerp van decreet houdende de mid-delenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990 - 6-B (1988-1989) - Nr. 1 (Toelichtingen) - 7-B (1988-1989) - Nrs. 1 tot 3

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990 - 6-B (1988-1989) - Nr. 1 (Toelichtingen) - 8-B (1988-1989) - Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 15

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot uitvoering van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap - 265 (1989-1990) - Nrs. 1 tot 9

Algemene bespreking (Voortzetting)

Binnenlandse Aangelegenheden en Operbaar Ambt, blz. 353

Sprekers : de heer H. De Loor, verslaggever, de heren E. Vankeirsbilck, J. Pede, Minister L. Van den Bossche, de heren R. Van Lerberghe, R. Van Hooland, L. Vanhorenbeek, G. Cardoen, J. Van Eetvelt, F. Willockx, A. Denys, R. Daems, mevrouw M. Vogels

Ontwerp van decreet tot oprichting van een Vlaams Financieringsfonds tot herstel van de gemeentefinanciën - 267 (1989-1990) - Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking, blz. 380

Sprekers : de heer J. Van Eetvelt, verslaggever, de heer H. De Loor

Regeling van de werkzaamheden, blz. 388

Nr. 14 Dinsdag 12 december 1989 Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 383

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1989 - 9 (1988-1989) - Nrs. 1 tot 3 + Errata

Ontwerp van decreet houdende de mid-delenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990 - 6-B (1988-1989) - Nr. 1 (Toelichtingen) - 7-B (1988-1989) - Nrs. 1 tot 3

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990 - 6-B (1988-1989) - Nr. 1 (Toelichtingen)

- 8-B (1988-1989) - Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 15

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot uitvoering van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap
- 265 (1989-1990) - Nrs. 1 tot 9

Algemene bespreking (Voortzetting)

Welzijn en Gezondheid, blz. 383

Sprekers : de heer J. Van Hecke, verslaggever, de heren A. Denys, J. Devolder, Minister J. Lenssens, de heer J. van der Sande, Minister H. Weckx, mevrouw M. Vogels, de heren W. Peeters, F. Dewinter, W. Luyten, E. Van Rompuy, mevrouw M. Tyberg-hien-Vandenbussche, de heren L. Hancké, H. Lauwers, H. Van Wambeke, W. Verreycken

Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting, blz. 420

Sprekers : de heer G. Beerden, verslaggever, de heren J. Van Eetvelt, F. Vreven, H. De Loor, J. Cuyvers, J. De Seranno, Minister L. Walt Niel, mevrouw F. Brepoels, de heren W. Verreycken, P. Breyne, M. Olivier, Minister T. Kelchtermans

Regeling van de werkzaamheden, blz. 439

Nr. 15 Woensdag 13 december 1989
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 441

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1989
- 9 (1988-1989) - Nrs. 1 tot 3 + Errata

Ontwerp van decreet houdende de mid-delenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990
- 6-B (1988-1989) - Nr. 1 (Toelichting)
- 7-B (1988-1989) - Nrs. 1 tot 3

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990
- 6-B (1988-1989) - Nr. 1 (Toelichting)
- 8-B (1988-1989) - Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 15

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot uitvoering van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap
- 265 (1989-1990) - Nrs. 1 tot 9

Algemene bespreking (Voortzetting)

Leefmilieu en Natuurbehoud, blz. 441

Sprekers : de heren J. Van Looy en A. Van Nevel, verslaggevers, de heren E. Vandebosch, D. Vervaet, Jozef Bosmans, J. Timmermans, Minister

T. Kelchtermans, de heren E. Gryp, M. Capoen, P. Vandermeulen, G. Beerden, J. Dufaux, J. Cuyvers, J. Caudron, mevrouw M.-P. Kestelijn-Sierens, de heren A. Denys, P. Van Grembergen

Regeling van de werkzaamheden, blz. 469

Nr. 16 Woensdag 13 december 1989
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 471

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1989
- 9 (1988-1989) - Nrs. 1 tot 3 + Errata

Ontwerp van decreet houdende de mid-delenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het be rotingsjaar 1990
- 6-B (1988-1989) - Nr. 1 (Toelichting)
- 7-B (1988-1989) - Nrs. 1 tot 3

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990
- 6-B (1988-1989) - Nr. 1 (Toelichting)
- 8-B (1988-1989) - Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 15

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot uitvoering van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap
- 265 (1989-1990) - Nrs. 1 tot 9

Algemene bespreking (Voortzetting)

Leefmilieu en Natuurbehoud (Voortzetting), blz. 471

Sprekers : Minister T. Kelchtermans, de heren E. Gryp, R. Van Hooland, J. De Seranno, J. Timmermans, J. Caudron

Economie, Energie en Tewerkstelling, blz. 478

Sprekers : de heer D. Van der Maelen, mevrouw M. De Meyer, verslaggevers, de heren J. De Roo, J. Laverge, C. Lisabeth, A. Denys, mevrouw N. Maes, de heren R. Van Hooland, F. Dewinter, H. Candries, Minister N. De Batselier, de heren L. Bril, F. Aerts, D. Van Mechelen, Minister R. De Wulf, mevrouw M.-P. Kestelijn-Sierens

Regeling van de werkzaamheden, blz. 513

Nr. 17 Donderdag 14 december 1989
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 513

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1989
- 9 (1988-1989) - Nrs. 1 tot 3 + Errata

Ontwerp van decreet houdende de mid-delenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990
- 6-B (1988-1989) - Nr. 1 (Toelichting)
- 7-B (1988-1989) - Nrs. 1 tot 3

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990
- 6-B (1988-1989) - Nr. 1 (Toelichting)
- 8-B (1988-1989) - Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 15

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot uitvoering van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap
- 265 (1989-1990) - Nrs. 1 tot 9

Algemene bespreking (Voortzetting)

Media, blz. 513

Sprekers : Mevrouw L. Nelis-Van Lie-dekerke, verslaggever, de heer E. Van Rompuy, Minister P. Dewael, de heren A. Denys, A. De Beul, E. Derycke, H. Van Dienderen, W. Verreycken, L. Hancké

Regeling van de werkzaamheden, blz. 536

Nr. 18 Donderdag 14 december 1989
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 537

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1989
- 9 (1988-1989) - Nrs. 1 tot 3 + Errata

Ontwerp van decreet houdende de mid-delenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990
- 6-B (1988-1989) - Nr. 1 (Toelichting)
- 7-B (1988-1989) - Nrs. 1 tot 3

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990
- 6-B (1988-1989) - Nr. 1 (Toelichting)
- 8-B (1988-1989) - Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 15

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot uitvoering van de begroting van

de Vlaamse Gemeenschap
– 265 (1989-1990) – Nrs. 1 tot 9

Algemene bespreking (Voortzetting)

Cultuur, blz. 537

Sprekers : de heer F. Bosmans, verslaggever, de heer M. Van Peel, Minister P. Dewael, de heren P. Berben, J. Devolder, W. Content, L. Peeters, J. Geysels, A. De Beul, W. Verreycken, O. Van den Broeck, R. Garcia, H. Lauwers, J. De Roo, A. Schellens, J. Loones, F. Cauwenberghs, M. Desutter, W. Seeuws, E. Van Rompuy

Onderwijs en Vorming, blz. 568

Sprekers : de heer F. Sarens, verslaggever, de heer G. Annemans, R. Deswaene, Minister D. Coens, de heren E. Baldewijns, C. Moors, mevrouw N. Maes, de heren W. Van Durme, L. Vanhorenbeek, W. Seeuws, mevrouw A. Leysen, de heren W. Taelman, J. Verheyden, R. Garcia

Regeling van de werkzaamheden, blz. 607

Nr. 19 **Vrijdag 15 december 1989**
 Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 609

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1989 – 9 (1988-1989) – Nrs. 1 tot 3 + Errata

Ontwerp van decreet houdende de middeledenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990 – 6-B (1988-1989) – Nr. 1 (Toelichtingen) – 7-B (1988-1989) – Nrs. 1 tot 3

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990 – 6-B (1988-1989) – Nr. 1 (Toelichtingen) – 8-B (1988-1989) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 15

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot uitvoering van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap – 265 (1989-1990) – Nrs. 1 tot 9

Algemene bespreking (Voortzetting)

Openbare Werken en Vervoer, blz. 609

Sprekers : de heer M. Desutter, verslaggever, de heren J. Ansoms, H. De Croo, J. De Seranno, Minister J. Sauwens, de heren A. Schellens, H. Van Dienderen, R. Van Hooland, H. Candries, W. Verreycken, F. Vermeiren, G. Cardoen, M. Schoeters, P. Dumez, W. Content, T. Van Parys

Regeling van de werkzaamheden, blz. 635

Nr. 20 **Vrijdag 15 december 1989**
 Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 637

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1989 – 9 (1988-1989) – Nrs. 1 tot 3 + Errata

Ontwerp van decreet houdende de middeledenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990 – 6-B (1988-1989) – Nr. 1 (Toelichtingen) – 7-B (1988-1989) – Nrs. 1 tot 3

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990 – 6-B (1988-1989) – Nr. 1 (Toelichtingen) – 8-B (1988-1989) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 15

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot uitvoering van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap – 265 (1989-1990) – Nrs. 1 tot 9

Algemene bespreking (Voortzetting)

Openbare Werken en Vervoer (Voortzetting), blz. 637

Sprekers : Minister J. Sauwens, de heren H. De Croo, J. De Seranno, F. Vermeiren, H. Van Dienderen, R. Van Hooland, W. Kuijpers

Voorstel van resolutie van de heer A. Denys betreffende maatregelen om een einde te maken aan de compensatiepolitiek – 268 (1989-1990) – Nr. 1

Voorstel tot aanvulling van de agenda, blz. 645

Sprekers : de heren A. Denys, P. Van Grembergen, L. Hancké

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1989 – 9 (1988-1989) – Nrs. 1 tot 3 + Errata

Artikelsgewijze bespreking, blz. 645

Ontwerp van decreet houdende de middeledenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990 – 6-B (1988-1989) – Nr. 1 (Toelichtingen) – 7-B (1988-1989) – Nrs. 1 tot 3

Artikelsgewijze bespreking, blz. 648

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990 – 6-B (1988-1989) – Nr. 1 (Toelichtingen) – 8-B (1988-1989) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 15

Artikelsgewijze bespreking, blz. 649

Sprekers : de heer H. Suykerbuyk, Minister G. Geens, de heer W. Luyten

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot uitvoering van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap – 265 (1989-1990) – Nrs. 1 tot 9

Artikelsgewijze bespreking, blz. 689

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1989 – 9 (1988-1989) – Nrs. 1 tot 3 + Errata

Hoofdelijke stemming, blz. 701

Sprekers : de heren W. Luyten, L. Hancké, A. Denys, J. Geysels, G. Annemans, G. Verhaegen, mevrouw N. Maes, de heer W. Seeuws

Ontwerp van decreet houdende de middeledenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990 – 6-B (1988-1989) – Nr. 1 (Toelichtingen) – 7-B (1988-1989) – Nrs. 1 tot 3

Hoofdelijke stemming, blz. 705

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990 – 6-B (1988-1989) – Nr. 1 (Toelichtingen) – 8-B (1988-1989) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 15

Hoofdelijke stemming, blz. 706

Sprekers : de heren R. Van Rompaey, F. Vermeiren, G. Cardoen

Voorstel van motie van overeenstemming
Hoofdelijke stemming, blz. 707

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot uitvoering van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap – 265 (1989-1990) – Nrs. 1 tot 9

Hoofdelijke stemming, blz. 709

Ontwerp van decreet tot oprichting van een Vlaams Financieringsfonds tot herstel van de gemeentefinanciën – 267 (1989-1990) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming, blz. 709

Sprekers : de heren R. Van Hooland, A. Denys

Mededeling van de Voorzitter

Commissie van Onderzoek over het Gewestplan Halle-Vilvoorde-Asse, blz. 711

Eindejaarswensen, blz. 711

Regeling van de werkzaamheden, blz. 711

Bijlagen

Begrotingstabellen, blz. 713

15e vergadering

Woensdag 13 december 1989
Morgenvergadering

VOORZITTER : de heer L. Vanvelthoven

– De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

– De vergadering wordt geopend om 9.30 uur.

De Voorzitter : Dames en heren. de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

G. Annemans. M. Bartholomeeusen, E. Beysen. Jos Bosmans. A. Duroi-Vanhelmont, O. Lefeber. C. Marchand. G. Sprockeels. A. Steverlyncx ; gezondheidsredenen.

P. Berben ; ambtsverplichtingen.

ONTWERP VAN DECREET houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1989

– 9 (1988-1989) – Nrs. 1 tot 3

ONTWERP VAN DECREET houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990

– 6-B (1988-1989) – Nr. 1 (Toelichtingen)

– 7-B (1988-1989) – Nrs. 1 tot 3 + Errata

ONTWERP VAN DECREET houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990

– 6-B (1988-1989) – Nr. 1 (Toelichtingen)

– 8-B (1988-1989) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 15

ONTWERP VAN DECREET houdende bepalingen tot uitvoering van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap

– 265 (1989-1990) – Nrs. 1 tot 9

Algemene bespreking (Voortzetting)

De Voorzitter : Dames en heren. aan de orde is de **voortzetting** van het begrotingsdebat.

LEEFMILIEU EN NATUURBEHOUD

De Voorzitter : Aan de orde is de begrotingsmaterie Leefmilieu en Natuurbehoud, waarvoor Minister Kelchtermans bevoegd is.

De heer Van Looy, verslaggever wat de begrotingen betreft, heeft het woord.

De heer J. Van Looy, verslaggever (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud heeft op 19 en 31 oktober jongstleden de haar toegevoegde artikelen en secties van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap **besproken**.

Tijdens het jaar 1989 werd op een zeer intense wijze een ruim debat

georganiseerd over de beleidsopties inzake milieu en natuur voor de komende jaren en dit op basis van het Mina-plan 2000, plan dat een start was voor een vernieuwd beleid.

In 1989 werden eveneens een reeks belangrijke beslissingen genomen die deel uitmaken van dit vernieuwd beleid.

Zo werd in uitvoering van het Mina-plan in 1989 met de volgende **zaken** gestart.

– Een versnelde omzetting van de EEG-milieurichtlijnen voor toepassing in het Vlaamse Gewest. Verschillende leden vroegen naar de stand van zaken van de nog om te zetten EEG-milieurichtlijnen. Een overzicht hiervan werd aan het verslag toegevoegd.

– Een interuniversitaire commissie werd belast met het uitwerken van een globaal voorstel van gecoördineerde en geoptimaliseerde milieuwetgeving in Vlaanderen die beantwoordt aan de basisprincipes van rechtszekerheid, voorspelbaarheid en eenvoud.

– Een studiesyndicaat met als doel een versnelde realisatie van de nog ontbrekende rioolwaterzuiveringsinfrastructuur. Dit syndicaat zal een voorstel voorleggen met betrekking tot de optimale structuur voor de exploitatie, de verdere uitbouw en de verdere financiering van de waterzuivering in het Vlaamse Gewest en dit ter aanvulling van het eerder uitgebrachte SOBEMAP-rapport.

– Voor de drinkwatervoorziening werd eveneens een studiesyndicaat

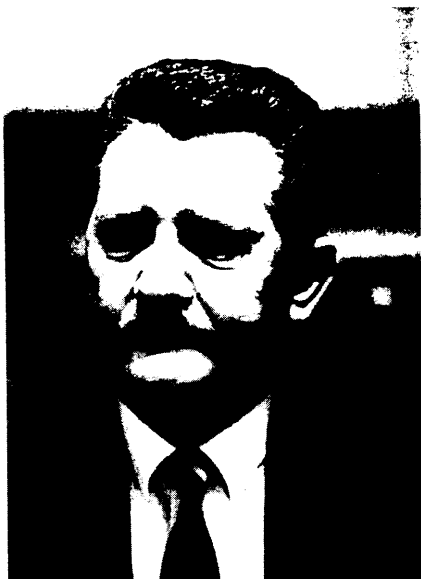
Van Looy

opgericht dat een voorstel zal voorleggen met betrekking tot de optimale structuur voor de exploitatie, de verdere uitbouw en de verdere financiering van de watervoorziening in het Vlaamse Gewest.

– Voor het afvalstoffenbeleid heeft de Vlaamse Executieve het ontwerp van een nieuw afvalstoffendecreet goedgekeurd en voor advies aan de SERV overgemaakt. Dit nieuw decreet zal de basis leggen voor het vernieuwd afvalstoffenbeleid in de jaren negentig.

– Een studie bureau zal nog dit jaar een doorlichtingsverslag over OVAM neerleggen op basis waarvan voorstellen inzake betere financiering en uitvoering van het afvalstoffenbeleid in de jaren negentig zullen worden voorgelegd.

– De Vlaamse Executieve heeft in september het ontwerp van bosdecreet definitief goedgekeurd. Het ontwerp zal binnenkort door de Vlaamse Raad kunnen worden behandeld.

De heer Jozef Bosmans (PVV) voerde het woord tijdens de bespreking van de begrotingsmaterie Leefmilieu en Natuurbehoud

– Verder wordt gewerkt aan de structurering van de Vlaamse Administratie.

De Minister wil dit beleid in 1990 voortzetten en, rekening houdend met de conclusies van het vermelde ruime debat en met de conclusies uit de studies en rapporten, zullen de beleidsopties van het Mina-plan geconcretiseerd worden in het Vlaams Milieubeleidsplan 1990- 1995 dat, volgens de Minister, nog dit jaar aan de Vlaamse Regering zal worden voorgelegd.

Een lid somde de vervaldata op van de zojuist vermelde studies en rapporten, waarbij we moeten vaststellen dat de meeste nu of eind deze maand vervallen.

Alle leden rekenen erop dat deze studies en rapporten aan de Commissie Leefmilieu worden voorgelegd. er toegelicht en besproken zullen worden.

Voor de beleidsopties 1990 vermeld ik volgende zeven krachtlijnen.

Ten eerste het uitwerken van een Vlaams Milieubeleidsplan en een Vlaams Natuurontwikkelingsplan.

Ten tweede, in de loop van 1990 zal een fundamentele ombuiging van het waterzuiveringsbeleid in Vlaanderen voorgelegd worden. Daarbij zal gestreefd worden naar : een verhoging van de beschikbare middelen van investeringen in deze sector zonder het budgettair evenwicht in gevaar te brengen ; een grotere coördinatie tussen diverse deelaspecten via integrale plannen en meer samenwerking tussen de diverse diensten ; meer mensen en middelen voor het vergunningsbeleid, de inspectie en de controle en naar een grotere samenwerking met de privé sector inzake investeringen en exploitatie.

Ten derde, op basis van het Mestactieplan zal in de loop van 1990 een definitief mestdecreet dienen goedgekeurd te worden.

Ten vierde, redelijkerwijze kan verwacht worden dat binnenkort het advies van de Raad van State over de uitvoeringsbesluiten van het milieuvergunningendecreet zal bekend zijn.

Ten vijfde, inzake administratieve uitbouw dienen in de loop van 1990 belangrijke beslissingen genomen, onder meer met betrekking tot de structurering van het Ministerie van Leefmilieu, de organisatie van een volwaardige Vlaamse milieu-inspectie en de reorganisatie van bestaande diensten inzake sensibilisering, wetenschappelijk onderzoek, permanente der diensten en bosbeheer.

Ten zesde, gelet op het grensoverschrijdend karakter van milieu- en natuurproblemen zal in 1990 bijzondere aandacht worden besteed aan samenwerking met andere Gewesten en met andere landen.

Ten zevende, inzake wetenschappelijk onderzoek zullen in 1990 twee belangrijke initiatieven ontwikkeld worden : vooreerst de start van een vijfjarig impulsprogramma inzake milieutechnologie in het Vlaamse bedrijfsleven en bovendien de organisatie – eind 1990 – van een Vlaams wetenschappelijk ecologisch congres inzake waterzuivering in Europa.

De begroting 1990 diende te worden uitgewerkt in een bijzonder moeilijk financiële context.

Ondanks de budgettair moeilijke situatie heeft de sector-leefmilieu ook dit jaar weer een forse verhoging aan middelen gekregen.

Welke is nu in grote lijnen de evolutie van de beschikbare kredieten en financiële middelen ?

De beleidsruimte voor de sector-Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting neemt in de begroting-1990 toe met 15,1 procent ten opzichte van het huidig begrotingsjaar 1989. Ten opzichte van de werkelijke realisaties in 1988 is dit zelfs een toename met 59.6 procent.

Het Mina-Fonds wordt verder uitgebouwd en mag in 1990 voor een bedrag van 3.500 miljoen nieuwe verbintenissen aangaan, dit is een stijging met 25 procent ten opzichte van 1989.

In de begroting 1990 worden aan de sector Leefmilieu 6.649.5 miljoen nieuwe uitgavenkredieten toege-

Van Looy

kend. Voor 1989 bedroeg het overeenstemmend cijfer 5.194,9 miljoen. Dit is dan ook een belangrijke toename waarbij rekening dient gehouden met de overgedragen saldi van vroeger toegestane kredieten, die in 1989 belangrijker waren dan voor 1990 het geval zal zijn. Rekening houdend met deze correcties blijft het uitgavenpakket dat gefinancierd wordt van uit de begroting van de Vlaamse Gemeenschap op een behoorlijk peil.

De eigen middelen voor Leefmilieu, welke vanaf 1990 zullen gerealiseerd worden in het kader van de toepassing van het principe „de vervuiler betaalt”, komen bovenop het beschikbare uitgavenpakket en zorgen voor een gevoelige uitbreiding van de beleidsmarge.

Gekoppeld aan de begroting 1990 en ter vermeerdering van de financieringsmiddelen van het MINA-Fonds en van de waterzuivering wordt een milieudekkingsplan door de Vlaamse Executieve uitgewerkt.

Voor 1990 wordt uitgegaan van volgende principes.

Wat het MINA-Fonds betreft, wordt de machtiging van het Fonds, ten opzichte van de begroting 1989, verhoogd van 2.0 miljard naar 2.5 miljard.

Deze 2,5 miljard wordt opgesplitst in twee schijven van 1.250 miljoen. De eerste schijf wordt verder gefinancierd van uit de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap waarin voor 350 miljoen aan milieuheffingen op het afval, te innen door de OVAM, reeds begrepen zijn. De werkingstoelage van de OVAM, thans aangerekend op de begroting Leefmilieu en gefinancierd door deze heffingen, zal vanaf 1990 ook via het Fonds verrekend worden.

De tweede schijf van 1.250 miljoen moet integraal worden gefinancierd door bijkomende milieuheffingen en dit door een verlenging van de OVAM-heffing, alsmede een verhoging van de tarieven, zodanig dat in

totaal een reële opbrengst in 1990 van ten minste 1.250 miljoen bijkomen wordt.

Belangrijk is de integrale toewijzing van de opbrengst van de heffing aan het MINA-Fonds. De toewijzing van de opbrengst van de reeds bestaande milieuheffing aan de algemene middelen van de Vlaamse Gemeenschap, wordt opgeheven.

De opbrengst van de milieuheffing zal dan ook rechtstreeks en volledig aan de verbetering van milieu en natuur worden besteed.

Wat de heffing op de waterverontreiniging betreft vind ik dat de verhoging van deze heffingen moet gebeuren door incalculatie van de afschrijvingskosten op alle investeringen.

De hieruit bekomen meeropbrengst wordt op jaarbasis geraamd op 1 miljard en zal integraal en rechtstreeks ten goede komen aan de Vlaamse Maatschappij voor Waterzuivering die ze als eigen investeringsmiddelen reeds in 1990 zal kunnen aanwenden. De globale investeringsmiddelen voor waterzuivering zullen worden opgetrokken van 1.587 miljoen in 1989 naar 2.360 miljoen in 1990, dus een verhoging van 48,7 procent en dit terwijl de subsidies van de Vlaamse Gemeenschap verminderen met 40 procent.

Ik vermeld verder een aantal specifieke klemtonen.

– Een krediet van 20 miljoen frank wordt ingeschreven ter ondersteuning van de werking van de MINA-Raad.

– De werking van het Instituut voor Natuurbehoud zal gevoelig worden verbeterd door het inschrijven van 5,5 miljoen voor de aanwerving van contractuele specialisten inzake deze sector.

– Aan het Instituut voor Hygiëne en Epidemiologie wordt door het Vlaamse Gewest. een bijkomende dotatie verleend ten belope van 28 miljoen frank.

– Een ernstige inspanning zal worden gedaan ter ondersteuning van de

uitbreiding van het bospatrimonium en bosareaal in het Vlaamse Gewest. Het desbetreffende begrotingskrediet werd verdubbeld en voor 1990 op 20 miljoen gebracht. Hiermede wordt ingespeeld op het EEG-beleid ter zake.

– Voor het begrotingsjaar 1990 wordt een vastleggingsmachtiging verleend van 29 miljoen ter financiering van vermogensuitgaven van allerlei aard met betrekking tot de instandhouding, de verbetering en de uitbreiding van het bospatrimonium en met betrekking tot het natuurbehoud.

– De opbrengst van de vervreemding van onroerende goederen, beheerd door de Dienst Groen, Waters en Bossen, dient verplicht opnieuw te worden aangewend ten bate van het bospatrimonium.

Over het Mina-Fonds waren vele vragen en bemerkingen. Onder andere of dit Fonds wordt benaderd als globale pot of de opbrengsten oorspronkelijk worden bestemd? Hoeveel ontvangen de opgesomde prioriteiten? Wat is hier de verdeelsleutel? Hoe zal de volksvertegenwoordiging hierop toezien?

Een lid drukte het als volgt uit: „Vermeden moet worden dat het Mina-Fonds de status krijgt of zich de status aanmeet van „magisch fonds”, waarmee men alles zal oplossen waar men elders geen raad mee weet... zoals saneringen, studies, investeringen... zij het dan zonder parlementaire controle.”

De Gemeenschapsminister antwoordde dat de lijst van de opgesomde prioriteiten niet limitatief is; ze is vatbaar voor aanvulling en aanpassing. De concrete verdeling over de verschillende rubrieken zal worden vastgesteld volgens de noden en behoeften en zal verder moeten worden geconcretiseerd in het Vlaamse Milieubeleidsplan 1990-1995. Men zal tevens rekening moeten houden met de suggesties van de Mina-Raad, het Instituut voor Natuurbehoud, het Instituut voor Hygiëne en Epidemiologie en uiteraard met de resultaten van de diverse studierapporten.

Van Looy

De opbrengsten van de heffingen voorzien in het ontwerp-decreet worden integraal toegewezen aan het Mina-Fonds en voor zover als mogelijk ook oorsprongsgewijs bestemd.

De Minister verwees hier bij voorbeeld naar de heffingen op de waterverontreiniging die integraal en rechtstreeks ten goede zullen komen aan de VMZ. Analoog zullen de heffingen die voortvloeien uit mestoverschottendecreet volledig aan de Mestbank toekomen.

De Gemeenschapsminister bevestigde tenslotte dat het Mina-Fonds het voorwerp zal uitmaken van een ontwerp van organiek decreet, met inbegrip van een regeling van het aspect informatie en toezicht, dat in de loop van 1990 aan de Vlaamse Raad zal worden voorgelegd.

Verscheidene leden waren bezorgd over de lage realisatiegraad van sommige investeringsprogramma's dit jaar. Zo bedroeg op 1 oktober van dit jaar de realisatiegraad voor Natuurbehoud 7 procent en voor het Mina-Fonds slechts 0,8 procent. Hoe moet dat in 1990 met sterk verhoogde financiële middelen?

De uitleg die de Minister gaf leek aanvaardbaar, maar toch zullen alle leden benieuwd uitkijken naar de uiteindelijke realisatiegraad op het einde van dit jaar.

Mijnheer de Voorzitter, de rode draad door gans de discussie was de vraag: „Hoe ontwikkelen we binnen de Vlaamse Gemeenschap een milieudekkingsplan voor de volgende jaren?”

Dit is dan ook de grote uitdaging in deze begroting. Alles staat of valt met het feit of men al dan niet dit milieudekkingsplan op het terrein kan realiseren.

De onderliggende vraag hierbij is: „Hoe geeft de Vlaamse Raad concrete inhoud aan het principe „de vervuiler betaalt”?”

We stellen vast dat voor 1990 de verhoging van de begroting van Leefmilieu gefinancierd zal worden door een

breiding en verhoging van de milieuheffing op afvalstoffen, een verhoging van de bijdrage van de burgers in de waterzuivering en een forfaitaire heffing op bedrijven van de klasse één.

Verscheidene leden vonden echter dat hier het principe van „de vervuiler betaalt” onvoldoende gevolgd wordt en zeker niet maximaal op grond van de reële vervuiling. Grote vervuilers blijven te veel buiten schot.

Er moet met de grootste zorg worden gewerkt aan een heffingsbasis die rechtvaardiger en meer aanvaardbaar is.

De Gemeenschapsminister ging positief in op de aangehaalde argumenten en beloofde een bijsturing via het programmadecreet.

Voor de begroting 1990 werden geen amendementen ingediend.

De Commissie heeft de haar toegevoegde decreetbepalingen en sectoren aangenomen met 9 stemmen voor en 2 onthoudingen. (Applaus bij de C VI)

De Voorzitter: De heer Van Nevel, verslaggever betreffende het betrokken hoofdstuk uit het ontwerp-programmadecreet, heeft het woord.

De heer A. Van Nevel (op de tribune): Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, uw Commissie heeft op 31 november 1989 het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot uitvoering van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap grondig onderzocht, met name Titel 1. Bepalingen inzake het Vlaamse Gewest. Hoofdstuk 1. Leefmilieuartikelen 1 tot 6, die betrekking hebben op het leefmilieu.

Het in toepassing brengen en uitbreiden van de milieuheffingen kaderen in een beleid van een strengere brongerichte aanpak, maar is tevens te beschouwen als een maatregel om de Europese normen met betrekking tot het milieu in Vlaamse wetgeving om te zetten.

Op gebied van milieuheffingen heeft ons land een achterstand in vergelij-

king met de ons omringende landen Nederland, Duitsland en Frankrijk, landen die ook verder gevorderd zijn inzake milieusanering.

De milieuheffing, in toepassing van het principe „de vervuiler betaalt”, is bestemd om de vervuiler ertoe aan te zetten zelf tegen de laagste kosten de nodige maatregelen te nemen om de door hem veroorzaakte vervuiling te verminderen – aanmoedigingsfunctie- en/of om hem zijn gedeelte van de kosten der collectieve maatregelen te laten dragen, zoals bijvoorbeeld de zuiveringskosten – herverdelende functie. Na kritiek gerezen tegen het voorstel werd duidelijk en herhaaldelijk door de Minister verklaard, dat deze voorgestelde decreetale maatregelen slechts voor één jaar gelden en te aanzien zijn als een overgang naar een definitieve regeling.

Het voorliggend ontwerp van decreet beoogt een verhoging van de milieuheffingen, enerzijds op vaste afvalstoffen en anderzijds op oppervlakte-waterverontreiniging.

Ten eerste, de vaste afvalstoffen met het decreet van 23 oktober 1986 werd door de Vlaamse Raad een decreetale regeling uitgevaardigd waarin de heffingsbedragen werden vastgesteld.

Inhoudelijk kwam de regeling erop neer dat de vergunninghouders aan milieuheffing werden onderworpen en dat voor de vaststelling van het bedrag rekening werd gehouden met: de hoeveelheid afvalstoffen; de aard en samenstelling van de afvalstoffen; de weerslag van de verwijdering op de gezondheid van de mens of het milieu.

Met het decreet van 33 oktober 1986 werd een totaal bedrag aan heffingen van plus minus 350 miljoen verwacht. In de praktijk leverde dit per aanslagjaar ongeveer 200 miljoen op. Nu worden nieuwe en verhoogde heffingen voorgesteld, die een totaal bedrag van 8 keer meer of 1,6 miljard zouden opbrengen. Hopelijk is deze raming juist dan die van 1986.

Naast de verhoging van de bedragen zijn in het ontwerp belangrijke innovaties verwerkt waarbij rekening wordt gehouden met de ervaring op-

Van Nevel

gedaan vanaf 1987 inzake inning en invordering van milieuheffingen op afvalstoffen, waarbij het concept en de procedure, vervat in het decreet van 1986, kon worden geëvalueerd.

De opbrengst van de milieuheffing zal rechtstreeks en volledig aan de verbetering van milieu en natuur worden besteed en inzonderheid aan de bekommernissen inzake afvalstoffen, zodat de financiële inspanningen, opgebracht door die sector, er opnieuw voor worden besteed.

Inzake de aanpassing van de tariefposten worden de oude tariefposten niet alleen opgetrokken qua bedrag, maar bovendien ook in duidelijker bewoordingen gesteld.?

Bij de creatie van nieuwe tariefposten worden nieuwe heffingen voorzien voor de vernietiging, neutralisering en de wegwerking van giftige afvalstoffen, evenals voor het ophalen van afvalstoffen in het Vlaamse Gewest om gestort of verbrand te worden buiten het Vlaamse Gewest.

De oude en de nieuwe tariefposten worden op een dusdanige manier aan elkaar verbonden dat er een relatie bestaat tussen de milieuvriendelijkheid van de activiteiten enerzijds en het tariefbedrag anderzijds. Hoe milieuvriendelijker de activiteiten, hoe hoger het tariefbedrag.

Tevens wordt er voor gezorgd onder de tariefposten geen activiteiten te doen schuilgaan, die een verband houden met recuperatie of recyclage. Op deze wijze wordt de recuperatie en de recyclage van afvalstoffen bevorderd.

Inzake de heffing op de waterverontreiniging zijn de voorgestelde aanpassingen gebaseerd op de volgende hoofdlijnen.

Ten eerste, een verhoging van de financieringsmiddelen ten behoeve van de waterzuivering, inzonderheid van de investeringsmogelijkheden, door de incalculatie van de afschrijvingen in de IE-prijs.

De verhoging van de heffingen, die hun rechtsgrond vinden in de wet van

26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren, moet gebeuren door incalculatie van de afschrijvingskosten op alle investeringen, al of niet gesubsidieerd in de bijdragen.

Ten tweede, de meeropbrengst ingevolge de subsidiëring van bedoelde tariefaanpassing welke op jaarbasis geraamd wordt op 1.000 miljoen zal integraal en rechtstreeks ten goede komen aan de Vlaamse Maatschappij voor Waterzuivering en als eigen investeringsmiddelen reeds in 1990 kunnen worden aangewend.

Inzake waterzuivering is de huidige regeling zo dat de werkings- en beheersposten van de Vlaamse Maatschappij voor Waterzuivering, voor 1989 op 1,360 miljard frank begroot, voor 77 procent door de burgers en 23 procent door de in riool lozende ondernemingen betaald worden.

Met de nieuwe regeling zouden deze kosten door de vervuilers voor 1990 als volgt worden betaald. Voor 59 procent door de burgers, voor 38 procent door alle hinderlijke inrichtingen, inclusief deze die in oppervlaktewateren lozen, en voor 3 procent door de agrarische sector.

De opbrengst van de milieuheffingen kan immers als volgt worden geraamd. In totaal 2,712 miljard, zijnde 1.62 1.5 miljoen frank van de burgers 99.1 miljoen frank van de agrarische bedrijven ; 250 miljoen frank van de overige hinderlijke inrichtingen van de eerste klasse ; 741.8 miljoen frank van de in riool lozende bijdrageplichtige ondernemingen.

Ten eerste, de milieuheffing lastens de natuurlijke personen. Met 300 frank per persoon zou de opbrengst 1.705.86 miljoen frank bedragen. De begrenzing tot 1.200 frank per gezin brengt een minderopbrengst van 84.31 miljoen frank mee, zodat de uiteindelijke opbrengst op 1.621,55 miljoen frank kan worden begroot.

Ten tweede, de milieuheffing lastens de agrarische bedrijven. Op basis van de landbouwtelling van 1987 kan de opbrengst van de heffing voor de 1.016 varkensfokkerijen op 77,58 miljoen frank worden geraamd.

De opbrengst van de heffing lastens de pluimveebedrijven (kippenstallen en eendenkwekerijen) kan op 5,08 miljoen frank worden geraamd. De rund- en kalverstallen : 1,5 miljoen frank.

De opbrengst van de heffing lastens de agrarische hinderlijke inrichtingen, met name de inrichtingen die volgens de NACE-code, de algemene systematische bedrijfsindeling in de EG, tot de sector landbouw behoren, kan op 15 miljoen frank worden geraamd.

De totale opbrengst lastens de agrarische bedrijven kan aldus op 99,17 miljoen frank worden begroot.

Ten derde, de milieuheffing lastens de niet-bijdrageplichtige hinderlijke inrichtingen van de eerste klasse andere dan agrarische bedrijven.

De opbrengst van deze milieuheffing kan op 250 miljoen frank worden geraamd. Ten vierde, de bijdragen lastens de in riool lozende bijdrageplichtige ondernemingen.

Deze bijdragen zouden 741,8 miljoen bedragen voor 1990. Het eenheidstarief van de bijdrage voor de in riool lozende bijdrageplichtige ondernemingen naar eerste raming 447 frank per IE moeten bedragen om samen met de opbrengst van de milieuheffingen de totaliteit van de beheers- en werkingskosten van de VMZ, begroot op 2.712,61 miljoen frank te kunnen delgen.

Bij de bespreking in de Commissie was er een vrij grote eensgezindheid om te stellen dat de in dit ontwerp van programmadecreet voorgestelde maatregelen een stap in de goede richting zijn.

Het principe „de vervuiler betaalt” wordt algemeen aanvaard. Het rechtvaardigheidsbeginsel vereist evenwel een verfijning van het heffingsstelsel en de hoogte van de milieuheffing moet in verhouding staan met de vervuiling.

Gezien deze voorgestelde maatregelen slechts voor één jaar gelden wordt

Van Nevel

de onnauwkeurigheid aanvaard doch algemeen werd in de Commissie gevraagd voor 1991 een milieuheffings-decreet uit te werken waar het principe „de vervuiler betaalt” op een juistere wijze wordt uitgewerkt, zodat de drie sectoren : gezinnen, industrie en landbouw, nauwkeuriger – in verhouding tot wat zij bevullen – zouden betalen. Ook een nauwkeuriger afweging binnen iedere sector is voor de toekomst nodig.

Zolang er geen complete inventaris – die hebben we nog niet – van de vervuulende bedrijven is, kan men geen correct systeem van heffingen uitwerken, want het is niet bekend waarop men moet steunen. Maar er mag niet meer getreuzeld worden.

Prioriteit moet gegeven worden aan dringende maatregelen, zoals vers strenging der normen, verplichte zelfzuivering en heffingen op restvervuiling.

Tevens wordt dringend gevraagd naar een spoedige indiening van het decreet met betrekking tot de oprichting van het Mina-Fonds en een grondig debat hieromtrent in de Vlaamse Raad.

De stemming over de artikelen geeft voor de zes artikelen steeds dezelfde uitslag, namelijk 8 voor en 1 tegen. Dus een grote meerderheid.

De Voorzitter : De heer Vandebosch heeft het woord.

De heer E. Vandebosch (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, ik denk dat wij in de Commissie Leefmilieu, onder de deskundige leiding van Voorzitter Bosmans, een zeer interessant gesprek over het leefmilieu hebben kunnen voeren, vooral omdat op dit ogenblik de politieke belangstelling bijzonder op leefmilieu-problemen wordt geconcentreerd.

Bovendien wordt voor het eerst sedert vele jaren op een systematisch en structurele manier aan leefmilieu-aspecten gewerkt. Eveneens voor het eerst sedert vele jaren komt er boter

bij de vis. Zulks houdt in dat niet enkel een aantal plannen worden gemaakt, geconcipieerd en ontvouwd en ter goedkeuring aan de Vlaamse Raad voorgelegd, maar dat deze plannen ook worden uitgevoerd. Tevens ontstaan begeleidende middelen om deze plannen mogelijk te maken.

Mijnheer de Voorzitter, de discussie in de Commissie voor Leefmilieu was buitengewoon interessant omdat wij over uitstekende informatie konden beschikken. De Minister en zijn kabinetsmedewerkers hebben geen moeite gespaard om ons op een zeer duidelijke en overzichtelijke, zelfs op planmatige wijze, te informeren over de doelstellingen, die worden nagestreefd. Dit heeft de kwaliteit van de besprekingen in de Commissie aanzienlijk verhoogd.

We zijn met het leefmilieu inderdaad op een keerpunt gekomen. Alle partijen onderstrepen de noodzaak van een spoedige en drastische aanpak. Alle drukkingsgroepen die tot voor een paar jaar soms grote twijfels hadden over de aanpak van de leefmilieuproblemen, onderschrijven thans de dwingende noodzaak de handen uit de mouwen te steken.

Er is een consensus gegroeid die men enigszins zou kunnen vergelijken met die welke in ons land bestond in het begin van de jaren tachtig, toen duidelijk bleek dat de economische crisis van die aard was dat ook op dat terrein drastische ingrepen noodzakelijk waren. De resultaten daarvan zijn na een paar jaar dan ook niet uitgebleven.

Wij verwachten dus dat de aanpak van de leefmilieu-problemen, zoals in een eerste ontwerp uitgeschreven in het MINA-Plan, na enkele jaren zijn vruchten zeker zal afwerpen.

Wij mogen deze consensus die bij alle burgers van Vlaanderen bestaat niet laten verloren gaan. Wij hebben ooit in de geschiedenis nog eens een kans gehad om leefmilieu-problemen aan te pakken. In het begin van de jaren zeventig en ook op het einde van de jaren zestig was men het erover eens dat de leefmilieu-problemen de pan uitrezen. Wij zijn toen getackeld geweest door de economische crisis die

in 1973 en 1974 begon, waardoor de focus van de politieke aandacht opnieuw vergleden is naar andere, meer materiële, maar uiteraard zeer noodzakelijke begrippen zoals de creatie van werkgelegenheid.

Het leefmilieujargon is in de loop van de jaren die erop volgden enigszins vervaagd, zeker bij de traditionele partijen die geregeld het beleid in de loop van de volgende jaren hebben bepaald.

Wij denken dat de consensus die nu bestaat een tweede kans is die wij zeker niet mogen missen. U weet dat de waardeschalen in de politiek geregeld verschuiven. Thans zit het milieu in het middelpunt van de maatschappelijke aandacht en knopen wij opnieuw aan met het punt waar de officiële politieke besluitvorming inzake realisaties gestopt was, met name het verrekenen van wat men op het einde van de jaren zestig noemde de externe factoren of de externe effecten van de economische groei. Wij beginnen opnieuw in economische termen te spreken over leefmilieu en wij denken dat dit een goede zaak is. Wij komen daarop dadelijk terug.

De christendemocraten hebben een bepaalde mens- en maatschappijvisie op de leefmilieu-problematiek. Ik stel er prijs op dit bij het begin van mijn uiteenzetting heel kort te illustreren. Wij ervaren soms dat het milieubewustzijn bij de mensen zich in de vorm van cultuurpessimisme voor doet.

De christendemocraten willen dit overstijgen, want een goed milieubehaer is immers een ideale uiting van wat economen de optimale aanwending van de schaarse produktiefactoren noemen.

De christendemocratie hanteert op het vlak van het leefmilieu de term rentmeesterschap, waarbij afstand wordt genomen van twee extreme en eenzijdige opvattingen. De ene opvatting is dat de mens zijn omgeving op een niet ontziende manier mag uitputten en bewerken naar eigen voordeel en nut. De andere opvatting is dat de mens zou moeten opgaan in de natuur en dat het eigenlijk van de mens een mentale onderdanigheid

Vandebosch

vergt, waarbij à la limite de mens degradeert tot een bepaalde diersoort, naast de vele anderen.

Ik denk dat deze twee benaderingen niet de goede benaderingen zijn, maar dat wij vanuit een creatieve opstelling van de mens in de relatie tot de natuur er moeten kunnen toe komen dat dit tot een evenwichtig samengaan kan worden geleid.

Wij zitten dus op dit ogenblik met de overgang van wat wij noemen net economisch herstelbeleid naar het ecologisch herstelbeleid. Dit is een opdracht voor alle geledingen in onze maatschappij om daaraan mee te werken.

Vandaar dat wij het uiterst belangrijk vonden en blijven vinden dat in de conceptie en de uitvoering van het Mina-Plan de sociaal-economische gesprekspartners mee in het gesprek worden betrokken. Op deze manier zullen wij erin slagen een geloofwaardig milieubeleid tot stand te brengen in alle economische sectoren in Vlaanderen en het noodzakelijk maatschappelijk draagvlak te blijven bewaren om een aantal misschien drastische en kostenbesparende maatregelen te kunnen uitvoeren. Wij onderstrepen dat de inbreng van de sociaal-economische gesprekspartners samen met de gestructureerde milieubeweging een zeer belangrijk onderdeel vormt van het MINA-Plan.

Daarmee zitten wij uiteraard in de kern van de discussie. Immers, in tegenstelling met wat sommige politieke formaties weigeren te bekennen is de harde kern van de discussie op dit ogenblik de verdeling van de kosten die een sanering en een verdere protectie van het leefmilieu met zich brengt. In Nederland noemt men dat het kostenplaatje.

Ik denk dat dit kostenplaatje op zijn Vlaamse wijze de nieuwe dimensie is, die op dit ogenblik volop zijn intrede doet in het milieudebat. Zowel de sanering van het vervuilde milieu, als het verhinderen van verdere vervuiling hebben een economische kostprijs. Thans wordt dit enigszins

verhuld. De kostprijs wordt een beetje aan het oog onttrokken. De normale marktmechanismen lijken er voorlopig geen al te grote rol in te spelen. De prijs van een produkt zal nu niet veranderen naargelang het al dan niet milieuvervuilend karakter van het productieproces.

Bovendien hebben wij de individuele burger die de kostprijs van de milieusanering niet of nauwelijks voelt omdat de kostprijs ervan op de anonieme collectiviteit wordt afgewenteld. Die kostprijs is er natuurlijk wel via hogere belastingen, via hogere uitgaven voor gezondheidszorgen, via noodzakelijke saneringen die moeten worden doorgevoerd, enzovoort. Er is dus een niet te onderschatten kostprijsselement, zowel voor het milieubeleid, als voor het ontbreken ervan. De kosten echter verdwijnen op dit ogenblik in de anonieme groep van collectieve lasten die uiterst moeilijk toerekenbaar zijn.

Wij zijn het erover eens dat het principe „de vervuiler betaalt” zijn intrede doet. Het is een vrij eenvoudige stelling, maar wat zeker nog niet zo lang in voege is, is het in de praktijk brengen van dit principe en dan botten wij natuurlijk op een aantal problemen.

De heer D. Vervae : Het principe „de vervuiler betaalt” is reeds lang in voege, maar het wordt niet toegepast. Het belangrijkste is dat wij een stap verder moeten gaan. Het principe moet luiden : „de vervuiling moet worden vermeden”.

De heer E. Vandebosch : U onderstreept mijn stelling, mijnheer Vervae. Wij belijden reeds lang, met woorden, het principe „de vervuiler betaalt”. Met de introductie van de milieueffingen in het programmadoecret waarover de heer Van Nevel verslag heeft uitgebracht, doen wij daar voor het eerst een – misschien onvolkomen maar toch voelbare – stap in de goede richting, die door degenen die met de leefmilieuproblematiek begaan zijn, positief wordt onthaald.

Vooraleer wij dit kostenprobleem verder kunnen aanpakken, is het toch nuttig te zeggen dat de milieudi-

mentie in de voorbije eeuwen en decennia nooit in de kostprijsberekening werd opgenomen.

Er zijn vier elementen die wij moeten onderscheiden in de wisselwerking tussen milieu en natuur. Ten eerste is milieu een publiek consumptiegoed. Ten tweede, is het milieu een ontvanger van afvalstoffen die het recycleert. Ten derde, is het milieu een bron van grondstoffen. Ten vierde, is de natuur tevens een vestigingsplaats voor mensen en dieren. Precies op deze vier terreinen zijn er de jongste jaren dramatische wijzigingen opgetreden. Een schoon milieu is, in tegenstelling tot voorheen, geen publiek consumptiegoed meer dat overal zomaar vrij beschikbaar is.

Ten tweede, de absorptiecapaciteit van het milieu tegenover afvalstoffen – vooral wat het niet-recycleerbaar afval betreft – heeft zijn fysieke en in vele gevallen ook zijn economische grenzen bereikt.

Ten derde, de grondstoffen – daarvan zijn wij ons allen bewust – zijn niet zomaar oneindig beschikbaar. Ook de open ruimte wordt op dit ogenblik schaars. Wij mogen niet blijven steken in de vaststelling van deze theoretische begrippen. Het prijskaartje moet zeer concreet worden. Ik denk dat daar dan de concrete problemen beginnen, maar het moet, omdat het vastleggen van de prijs als groot voordeel zal hebben dat de anonieme collectieve verantwoordelijkheid meteen ook een individuele verantwoordelijkheid of een groepsverantwoordelijkheid wordt.

Slechts wanneer individuen of groepen in de prijsontwikkeling van bepaalde produkten of diensten een signaal zien waardoor hun gedrag kan worden veranderd, is het milieubeleid efficiënt.

Het ingrijpen van de overheid – wat bij deze geschiedt – is in deze optiek dan ook essentieel en primordiaal. Op het regulerende vlak moet de overheid ertoe komen de marktmechanismen zo om te buigen, dat bij de produktie en de prijsvorming alle milieuelementen op hun juiste waarde worden ingecalculeerd.

Vandebosch

Dit houdt in dat er moet worden gestreefd naar de bevordering van de milieuvriendelijkheid en een vermindering van de vervuiling. Op zo kort mogelijke termijn moet daarbij iedere niet-recycleerbare vervuiling gewoon uit de markt worden geprijsd.

Op het uitvoerende vlak moet de overheid het voortouw nemen in de opruiming van het milieupuin uit het verleden en in het verwerken van de recycleerbare vervuiling, in de mate waarin deze onvermijdelijk zou blijven. Al het overige kan in dit kader volgens de mechanismen van de vrije markt gebeuren en de milieuvriendelijke economie tot stand en tot bloei brengen.

Hiermee komen wij tot een volgend thema dat ik even voor u wens te ontvouwen, met name onze CVP-stelling dat wij voorstander zijn van een ecologisch gecorrigeerde sociale markteconomie, waarbij de groei als belangrijk element nog steeds aanwezig zal blijven. Wij willen ecologie en economie met elkaar versmelten. Wij willen dat wij het pessimisme van een eventuele nulgroei zouden verlaten, want een nulgroei zou enkel leiden tot een permanente stagnatie van het huidige welvaartsniveau.

Waarom zijn wij tegen de nulgroei als dusdanig? Er is vooreerst een theoretisch beginsel, met name dat de economische groei – die wij in ons bruto nationaal produkt meten – steeds moeilijker in traditionele cijfergegevens te vatten is. Een aantal elementen uit het economisch proces ontsnappen immers aan de traditionele manier van kwantificeren en dit zal enkel nog maar toeneemen naarmate de dienstensector uitbreiding neemt.

Een politiek van nulgroei getuigt van een pessimistische houding ten opzichte van de mogelijkheden van wetenschap en techniek. Wie kan immers voorspellen wanneer nieuwe en minder vervuilende productieprocessen zullen zijn uitgedacht voor produkten die nu nog op een vervuilende manier worden voortgebracht. Nieuwe investeringen in milieutechnolo-

gie zijn trouwens zelf motor van het stuk economische groei.

In een recente atlevering van „De Gids op Maatschappelijk Gebied konden wij lezen dat in West-Duitsland volgens recente gegevens meer dan 400.000 arbeidsplaatsen voor milieuzorg worden geschapen. Dat is 1,5 procent van de totale tewerkstelling. Liefst 3.600 bedrijven produceren daar, zij het niet uitsluitend, goederen voor de milieumarkt. De privésector zou ongeveer het twintigvoudige besteed hebben van de openbare sector op het gebied van milieuzorg.

Ook in Nederland stellen wij vast dat het FNV – de overkoepelende vakvereniging – en het Landelijk Milieuoeverleg – de koepel voor de milieuroorganisaties – in 1987 het plan „Investeren in leefmilieu” hebben samengesteld, waarin zeer concreet wordt berekend welke milieu-investeringen in welke milieuinfrastuur kunnen gebeuren en welke daar mogelijkerwijze de economische effecten van zijn.

Vlaanderen staat op dit punt nog maar in een beginfase. Initiatieven zijn genomen door de Minister door onlangs een technologiedag op vlak van leefmilieu in te richten. Wij moeten resoluut verdergaan, niet alleen omwille van de mogelijke arbeidsplaatsen en de economische effecten die daaruit zullen ressorteren, maar ook omwille van de belangrijkheid in de internationale context om op de milieumarkt sterker aanwezig te zijn.

Wij denken dus dat nulgroei als dusdanig een niet na te streven doelstelling is, omdat uit een verhoogde economische groei, met een andere economische groei, ook middelen kunnen gepuurd worden voor sanering van het leefmilieu en voor andere noodwendige maatregelen.

Een volgend luik van mijn redenering houdt ook in dat er een verhoogd kostenbewustzijn zal moeten komen, zowel bij de burgers als bij de bedrijven, en eventueel zelfs ook bij de overheid.

In het verslag en in de Commissie hebben wij uitvoerig aandacht besteed aan de randvoorwaarden die de

christendemocraten stellen bij dit kostenbewustzijn. Dit moet op een rechtvaardige manier gebeuren. Op dit ogenblik zitten wij in een overgangssituatie en zal verdere verfijning op dit terrein noodzakelijk zijn.

Het zal moeten gaan in samenwerking met het Parlement omdat iedere keer weer het maatschappelijk draagvlak – dat wij hier voor een belangrijk gedeelte vertegenwoordigen – aanwezig moet zijn willen de milieumaatregelen efficiënt zijn en ook op het terrein daadwerkelijk gerealiseerd worden. In dit verband houd ik eraan de Minister te herinneren aan de afspraken die er in de Commissie gemaakt zijn op basis van de nota die hij ons ter beschikking heeft gesteld en die wij noemen de vervaldata, de kalender voor belangrijke leefmilieumonumenten, in het leven van de Commissie voor Leefmilieu van de Vlaamse Raad.

Wij nadercri gevaarlijk snel een eerste serie van vervaldata. Ik denk dat het goed is de Minister ervan op de hoogte te stellen dat een goede samenwerking met de Commissie voor Leefmilieu voor het slagen van de leefmilieupolitiek van uitzonderlijk grote betekenis zal zijn, maar dat goede afspraken uiteraard altijd de beste vrienden maken.

De Voorzitter : Mijnheer Vandebosch, kan u uw betoog afronden?

De heer E. Vandebosch : Mijnheer de Voorzitter, ik rond af met een **pleidooi voor een betere samenwerking** inzake leefmilieu binnen de Vlaamse Executieve. Wij wachten op initiatieven van Gemeenschapsminister De Batselier inzake de energiesector. Wij hopen dat de internationale dimensie van het Vlaams beleid inzake leefmilieu sterker wordt aangehouden en dat orde op zaken wordt gesteld. Tevens hopen wij dat Leefmilieu meer personeel zal krijgen en dat de activiteiten van de Commissie-de Ryck spoedig zullen resulteren in het aanwerven van meer personeelsleden die zullen kunnen worden ingezet voor een beter leefmilieu.

Wij pleiten voor een verdere structurele aanpak en willen niet meer vervallen in de punctuele geval-per-ge-

Vandebosch

val-aanpak. Wij zijn voorstanders van het voortzetten van de dialoog met de sociale gesprekspartners en met de gestructureerde milieubeweging. Wij willen de Minister ervan overtuigen op een vastberaden manier verder te gaan.

Wij stellen vast dat een vertegenwoordiger van een milieupartij gisteren in zijn inleiding, stelde tegen milieueffingen te zijn. Volgens ons is het bijzonder eigenaardig dat er nu plots afstand wordt genomen van iets waarvoor wij al jaren samen pleiten. Het is ook in tegenstelling tot de inhoud van bepaalde communiqués die door de Bond Beter Leefmilieu en door natuureservaten worden verspreid. Het is inderdaad zo dat milieueffingen op dit ogenblik een zeer belangrijke stap betekenen, wellicht voor het eerst in de geschiedenis ten voordele van het milieubeleid. De organisaties die hiervoor zorgden kunnen zeker niet worden verdacht van enige bevoorrechte of bevooroordeelde houding ter zake.

Mijnheer de Voorzitter, twee ingeschreven leden van de CVP zullen vandaag het woord niet nemen, waardoor wij besparingen zullen doen op het tijdsschema.

Mijnheer de Minister, de valse start die op het vlak van het leefmilieu in de jaren zeventig werd genomen mag zich niet herhalen. Wij vragen u uw beleid verder te zetten en het Vlaamse spreekwoord „Doe wel en zie niet om” concreet in toepassing te brengen.

De Voorzitter. – De heer Jozef Bosmans heeft het woord.

De heer Jozef Bosmans (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, in mijn betoog zou ik me willen beperken tot een aantal bedenkingen, opmerkingen, suggesties en informatieve vragen met betrekking tot het luik Leefmilieu van de begroting van 1990 van de Vlaamse Gemeenschap. De heer Vandermeulen zal dan meer specifiek ingaan op de bepalingen van het programmadecreet ter zake.

Mijnheer de Voorzitter, dat de aandacht voor het milieu de laatste jaren opmerkelijk is gegroeid, staat buiten kijf. Dat de bescherming en de gezondmaking van onze leefomgeving moet kunnen beschikken over voldoende middelen, ook daarover is men het in brede kringen roerend eens.

De PVV-fractie heeft daarom ook in haar alternatieve begroting die uitging van een vermindering van de uitgaven met 14 miljard, nooit geponeerd een deel van deze besparingen te realiseren in de sector Leefmilieu.

Wel waren wij, en dit zijn we nog steeds, van mening dat een grondige herschikking van de budgetten binnen de sector, een doelmatiger gebruik van de middelen tot gevolg moet hebben.

Tot onze spijt hebben we van een dergelijke herschikking in deze begroting geen spoor gevonden. Als we ergens een vermindering van de kredieten op een bepaalde uitgavenpost constateren, dan was dit nooit om deze gelden naar een andere uitgavenpost over te hevelen waar ze doelmatiger zouden worden besteed.

Enkele begrotingsartikels waar een daling van het krediet werd genoteerd betroffen telkens overhevelingen naar het Mina-Fonds. Een decreetale regeling voor dit Fonds heeft u voor volgend jaar in het vooruitzicht gesteld.

In afwachting daarvan zou ik u willen vragen hoe wij als Parlement de besteding van de 2 miljard voor 1989 kunnen evalueren? Waarschijnlijk zal ik met dit verzoek de steun kunnen genieten van de heer Vandebosch die in de Commissievergadering heeft aangedrongen op een rapportering over de aanwending van de middelen. Ik hoop bijgevolg dat de Minister deze gerechtvaardigde parlementaire zorg zal kunnen ongedaan maken. Zoniet zal het in het Regeerakkoord aangekondigde open beleid inzake leefmilieu een dode letter blijven.

Naast het Mina-Fonds treffen we ook nog een ander uitvloeisel van het Mina-Plan aan in deze begroting 1990.

In dezelfde terminologie wordt nu ook een Mina-Raad, een Hoge Raad voor Milieu en Natuur, voorzien in de Vlaamse Gemeenschap. Mijn vraag hieromtrent, mijnheer de Minister, is of deze Raad de reeds bestaande adviesraden zal vervangen. Bijkomend zou ik willen vragen of in bevestigend geval de 20 miljoen die ervoor voorzien zijn, gelijk staan met de middelen waarover deze adviesraden in het verleden konden beschikken.

Mijn vrees is namelijk, maar opnieuw stel ik op u mijn hoop, mijnheer de Minister, dat u mij zult komen vertellen dat mijn vrees niet gegrond is. Mijn vrees is dat deze 30 miljoen bijkomende middelen zijn voor een superadviesraad die als enig resultaat zal hebben dat het besluitvormingsproces zal worden vertraagd.

Mijnheer de Voorzitter, ik zou vervolgens nog een aantal vragen willen stellen met betrekking tot een aantal zaken die zijn ingeschreven in het Rcgeera kkoord, maar waarvan ik nog niet de uitwerking heb mogen zien.

Vooreerst wil ik informeren naar de stand van zaken betreffende de zo vaak met de mond beleden decentralisatiegedachte. Ook inzake leefmilieu zou de rol van gemeenten en provincies aanzienlijk uitgebreid worden. Sta me toe, collega's, en mogelijks zal een aantal van u het zelfs met mij eens zijn, maar ik meen te mogen zeggen, dat hiervan budgettair nog niets valt te merken.

Ik zou dan ook de Minister willen vragen welke initiatieven hij reeds heeft genomen of wat hij in de nabije toekomst van plan is aan beleidsdaden te stellen. Meer concreet kan hierbij verwezen worden naar de noodzaak om met de gemeenten afspraken te maken in verband met de noodzakelijke nog te verwezenlijken infrastructuur. Het SOBEMAP-rapport heeft aangetoond dat desbetreffend nog aanzienlijke sommen aan investeringen vereist zijn en dat de investeringen bovendien in overleg moeten gebeuren zodat de aansluitingen op collectoren kunnen worden verzekerd.

Jozef Bosmans

Mijnheer de Minister, hoe denkt u aan dit probleem een oplossing te geven en heeft u al overleg gepleegd met uw collega, belast met de voogdij over de ondergeschikte besturen, Minister Van den Bossche ? Zijn medewerking zal namelijk mijns inziens onontbeerlijk zijn. Het is daarenboven ook perfect te kaderen in de integratie van de milieuzorg in alle beleidsbeslissingen zoals die wordt nastreefd. Wat dit laatste betreft, zou ik nog willen vernemen van de Minister of er met de Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve overleg wordt gepleegd aangaande de aandacht voor het milieu in beslissingen die tot zijn bevoegdheid behoren. ik meen immers te hebben begrepen dat de rood-groene toenadering die Minister De Batselier heeft bepleit, hem heeft verleid tot uitspraken die ik hier graag op hun realisatie zou willen toetsen.

Wordt u, mijnheer de Minister, geraadpleegd in verband met de ecologische waarde van nieuwe investeringen of in verband met de milieutechnologie ? Is er daaromtrent een protocol bestaande of speelt de Vice-Voorzitter cavalier seul ?

Tenslotte wil ik nog over de uitvoering van het Regeerakkoord de vraag stellen hoever het is gevorderd inzake de coördinatie van alle activiteiten van leefmilieu-instellingen en -diensten en de doorlichting van de kwaliteit van de erkende laboratoria. Hierbij aansluitend druk ik de wens uit dat het doorlichtingsverslag van de Openbare Vlaamse Afvalstoffen Maatschappij, OVAM, op een vlottere manier kan worden afgehandeld dan dit het geval was met de VMZ-doorlichting. Ik wil in dit verband ook graag vernemen wanneer het eindverslag ter zake zal klaar zijn.

Momenteel echter ligt reeds een rapport klaar binnen de Executieve aangaande de bestaanbaarheid van de Vlaamse parastataien. Ik heb het hier meer bepaald over het tweede interim-rapport van de Commissie-de Ryck, belast met een onderzoek naar de herstructurering van de Vlaamse Administratie. Wat is hieromtrent

het standpunt van de Executieve en op welke manier zal uitvoering worden gegeven aan de aanbevelingen van deze Commissie ?

Mijnheer de Voorzitter, in de inleiding van mijn tussenkomst heb ik ook aangekondigd een aantal suggesties te doen naar de Minister toe. Voor één daarvan althans zou ik de speciale aandacht van de Minister willen vragen. Ik zou er namelijk willen voor pleiten om, daar waar het mogelijk is, publiek-private-samenwerkingsverbanden te overwegen. Mijns inziens zou dit bij voorbeeld op een perfecte manier kunnen gebeuren op het gebied van de waterzuivering en de watervoorziening, namelijk voor de aanleg van grote leidingen, en de bouw van grote collectoren of waterzuiveringsinstallaties per industrieterrein. Het zou een prima aanzet zijn om op een alternatieve wijze middelen aan te brengen en de Vlaamse Maatschappij voor de Waterzuivering, VMZ, gedeeltelijk te ontlasten van de taken die ze niet ten volle aankan. wat het SOBEMAP-rapport ten overvloede heeft bewezen.

De PVV-fractie heeft er steeds op aangedrongen, na de bespreking van de doorlichting, zo snel mogelijk werk te maken van remediërende maatregelen. De suggestie die ik hier heb geïncorrdrd. kan in deze optiek geïncorrdr worden. De Commissievergadering die voor morgen is gepland, kan hierop mogelijk nader ingaan.

Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, ik wens mijn uiteenzetting hiermee te beëindigen. De PVV-fractie kan niet instemmen met de hier voorgelegde begroting en heeft daar een aantal goede redenen voor. Ten eerste, er wordt in te ruime mate gebruik gemaakt van de verfoeilijke debudgetteringstechniek. Ten tweede, de mogelijkheden om, via herschikkingen binnen het budget, de middelen beter te richten naar prioritaire doelstellingen blijken te weinig gebruikt. Last but not least, ten derde, er is niet de minste garantie dat de ingeschreven middelen ook effectief bijdragen tot een gezonder milieu. Daarom zullen wij met kracht tegen deze begroting stemmen. (*Applaus bij de minderheid*)

De Voorzitter : De heer Timmermans heeft het woord.

De heer J. Timmermans (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, de begroting Leefmilieu is een ware verademing in vergelijking met die van twee jaar geleden en van alle vorige jaren.

Ondanks de budgettaire moeilijke situatie, heeft de sector Leefmilieu dit jaar toch maar weer een forse verhoging van middelen gekregen : voor 1988 5.624,4 miljoen, dit is honderd procent, voor 1989 7.796,3 miljoen, dit is 138,6 procent, dit is plus 38,6 procent en voor 1990 8.975,4 miljoen, dit is 159,6 procent, dit is plus 15,1 procent.

Wat meer in het bijzonder het investeringsprogramma betreft : voor 1988 4.551,0 miljoen, voor 1989 5.922,9 miljoen – werkelijk uitgaven per 1 oktober 1989 – en voor 1990 7.718,5 miljoen.

Met het lanceren van een Milieudekingsplan wordt een effectieve stap voorwaarts gezet in de richting van het principe „de vervuiler betaalt”. De heffingen worden geïncorrdr aan het milieubeleid. Daardoor kan voor de komende drie jaar een fors en toch betaalbaar milieubeleid in Vlaanderen op gang gebracht worden.

ik herinner aan de tijd dat er helemaal geen of – in uitvoering van het afvalstoffendecreet – voor amper 135 miljoen heffingen waren. Nu worden het er 2,7 miljard heffingen ingeschreven.

De Mina-Raad werd opgericht en uitgerust met een secretariaat van 20 personen. Hierdoor kan heel wat vrijwillig advieswerk gehonoreerd worden terwijl het vroeger verloren ging.

De OVAM-dotatie valt ten laste van het Mina-Fonds.

De subsidies aan de VMZ worden verminderd, omdat ook het uitgebreide investeringsprogramma door eigen financiële middelen van bedrijven en particulieren zal moeten worden betaald.

Een aantal subsidies aan drinkwatermaatschappijen werden geschrapt.

Timmermans

Dit is nog niet genoeg natuurlijk. Het betreft immers zeer florierende bedrijven met meer dan goede financiële resultaten.

De Vlaamse Landmaatschappij bekomt de middelen om operationeel te worden, ook inzake personeel.

De vraag naar verhoging van het krediet voor ruilverkaveling van de landeigendommen werd omgezet in een vermindering om aan te tonen dat het leefmilieu vriendelijker moet worden aangepakt.

Er is echter een grote uitdaging aan deze begroting verbonden. Alles staat of valt met het feit of men, al dan niet, dit milieudekkingsplan op het terrein kan realiseren. Dit is een grote politieke verantwoordelijkheid voor de toekomst van het milieubeleid in Vlaanderen. Ook aan de creatie van zo'n Fonds zijn gevaren verbonden. Wij komen daar later op terug.

De begroting 1990 bevat, volgens de Gemeenschapsminister voor Leefmilieu, voor het eerst enkele krachtlijnen die overgenomen zijn uit het Mina-Plan, en die vanaf 1990 zullen worden gerealiseerd.

Vooraf het lanceren van het Milieudekkingsplan is belangwekkend. Het ligt in de bedoeling van de Gemeenschapsminister om op een paar aspecten van de milieuhygiënesector te scoren, namelijk op het vlak van de waterzuivering en op het vlak van de afvalstoffen. Dit zijn ook de twee peilers waarvoor nieuwe inkomsten worden voorzien.

Ongetwijfeld moet worden gezegd dat de toelichting bij de ontwerpbegroting hoge verwachtingen opwekt, die, als ze worden gerealiseerd, zullen bijdragen tot een schoner leefmilieu.

Alleen is het de vraag of de extramiddelen reëel zijn. En vooral, kan er mits aanwending van andere technieken en uitgangspunten, bij voorbeeld bij de waterzuivering, niet meer worden uitgepuurd ?

De begroting 1990 en het Milieudek-

kingsplan steunen op het Mina-Plan. De SP wil hier nogmaals de fundamentele aspecten van haar kritiek op dit plan herhalen.

Vooreerst acht de SP het noodzakelijk dat de burger niet zomaar op een lineaire wijze, maar de vervuiler financieel aansprakelijk wordt gesteld voor de financiering van het milieubeleid.

Ten tweede deelt de SP geenszins het technologisch optimisme waarvan ook dit plan getuige is. Ik citeer uit het officieel document : „Alle vervuiling is technologisch beheerbaar, het is nu nog alleen een kwestie van voldoende middelen te vinden”.

Ten derde, hoewel de SP'ers geen doemdenkers zijn, acht zij de toestand inzake leefmilieu kritiek, wat niet uit dit MINA-Plan blijkt.

Vier, de SP stelt zich de vraag welke maatregelen de Gemeenschapsminister op korte termijn te velde wenst te nemen. Laten wij de lijvige plannen de vele studies, de TV-spots, de Mina-kranten, enzovoort, eens vergezeld gaan van daden ! De speeltijd is voorbij ; – die idee werd ook door een andere partij geformuleerd – beslissingen inzake beleidsvoorvoering moeten worden genomen. Conform haar visie op het Mina-Plan, zal de SP dus ook de begroting 1990 en het milieudekkingsplan evalueren.

Ten vijfde, de bekommerning om het leefmilieu moet in alle beleidsfacetten van de Executieve aan bod komen. Van de SP-Gemeenschapsministers hebben wij nog een redelijk overzicht van hun beleid. Maar heeft de Gemeenschapsminister voor Leefmilieu wel een volledig overzicht ? Vindt hij de inspanningen van zijn collega's voldoende ? Onderneemt hij voortdurend stappen om dit geïntegreerd milieubeleid te stimuleren ? Zo ja, hoe is dat concreet in zijn werk gegaan ?

De Gemeenschapsminister heeft ons, bij wijze van inleiding op de bespreking van zijn begroting voor volgend jaar, een overzicht gegeven van – in zijn ogen althans – de belangrijkste verwezenlijkingen in het lopend jaar.

Als eerste thema daarin beschouwt hij de omzetting van de EEG-richtlijnen. De Gemeenschapsminister heeft ons een lijst gegeven van 11 EEG-richtlijnen, die zijn omgezet in Vlaamse wetgeving, sedert 19 oktober 1988.

De lijst klopt, ik heb de richtlijnen één voor één nagetrokken. Maar de informatie van de Gemeenschapsminister had accurater en objectiever geweest, indien men ook de opsomming had gemaakt van de EEG-richtlijnen die niet in Vlaamse wetgeving zijn omgezet.

Ik heb een overzicht gemaakt. Daaruit blijkt duidelijk dat niet alleen Brussel niet in orde is met de richtlijnen. Van de EEG-richtlijnen, specifiek ter bescherming van het leefmilieu, 44 in aantal, is Vlaanderen zowel als Wallonië met 18 niet in orde. Brussel is 23 maal niet in orde. In de Commissie heb ik een overzicht gegeven. Ik zal niet in herhaling vallen.

Ik wil wei nog de volgende bemerkingen maken.

Een EEG-richtlijn kan enkel worden uitgevoerd door een wettelijke akte. Overeenkomsten met producenten van bepaalde stoffen bijvoorbeeld, zoals de nationale Staatssecretaris, mevrouw Smet, al heeft gesloten, neemt de EEG-Commissie niet in aanmerking. Dergelijke overeenkomsten stellen ons land of ons Gewest dus niet in orde met de richtlijnen.

Er is natuurlijk nog een onderscheid te maken tussen enerzijds het wettelijk in orde zijn met een EEG-richtlijn en anderzijds de werkelijke toepassing. Een richtlijn kan best wel juridisch vertaald zijn, daarom wordt de wetgeving in de praktijk nog niet toegepast. Ik geef als voorbeeld de richtlijn 80/779, van 15 juli 1980 : de richtlijn betreffende de grenswaarden en richtwaarden voor de luchtkwaliteit van SO² en zwevende deeltjes. .

Een betere milieuwetgeving. Ongetwijfeld is het aan het werk zetten van de universitaire wereld tot herwerking van de milieuwetgeving een nobele zaak. Doch intussen zijn de uitvoeringsbesluiten op het milieu-

Timmermans

vergunningendecreet, die nota bene sinds jaren bij elke nieuwe begroting werden aangekondigd, nog steeds niet uitgevaardigd.

Naast de noodzakelijke besluiten die het decreet moeten operationeel maken, zullen hier ook nog een aantal sectoriële uitvoeringsbesluiten nodig zijn, die als uniforme exploitatievoorwaarden door de vergunningverlenende overheden kunnen worden opgelegd.

Hierdoor worden een aantal vooropgezette en dringende saneringen aangekondigd in het Mina-Plan, blijvend uitgesteld. Frappante voorbeelden hiervan zijn bijvoorbeeld: eenduidige normeringen op te leggen aan bedrijven met betrekking tot geluid en emissielimieten voor de uitstoot van gassen, atkomstig van allerlei productieprocessen. Het totaal herwerken van onze milieuwetgeving kan niet anders dan een middellange termijnopgave zijn.

Wordt het dan niet dringend tijd om klaarheid te scheppen aangaande het milieuvergunningendecreet? Immers, sinds juni 1985 wordt op deze stilzwijgende manier rechtsonzekerheid geschapen. De Gemeenschapsminister zou er goed aan doen publiek aan te kondigen dat het milieuvergunningendecreet, in afwachting van de algehele herziening van onze milieuwetgeving, niet zal worden uitgevoerd. De SP is altijd hevig tegenstander geweest van dit decreet en zou daar dus zeker niet rouwig om zijn.

Ik geef een ander schrijnend voorbeeld van ondoordacht omspringen met wetswijzigingen. Op 6 september 1989 keurde de Vlaamse Executieve het nieuwe ontwerp van afvalstoffen-decreet goed. Sindsdien werd nog een wijziging aangebracht aan het bestaande decreet van 2 juli 1981, namelijk met betrekking tot de krenge en in het programmadecreet, dat wij vandaag bespreken, wordt nogmaals in een wijziging van het decreet van 2 juli 1981 voorzien.

Trouwens, in dat programmadecreet is eveneens een wijziging voorzien van de wet van 26 april 1971 op de

Leden van de CVP-fractie

zuivering van de oppervlaktewateren, welke inhoudt dat in deze wet heffingen worden gekoppeld aan vergunningen verleend in het kader van het ARAB. Ook hier is echter een herziening van de wet van 1946 – beter het regentbesluit – op til.

De vrees moet worden uitgedrukt dat deze werkwijze alleszins als resultaat zal hebben dat het rapport van professor Bocken, dat tegen 1991 zal worden gepubliceerd, een zeer lijvig rapport zal worden, dat evenwel zeer moeilijk zal resulteren in een duidelijke en eenvoudige milieuwetgeving.

Mijn collega Julien Dufaux zal het probleem van de waterverontreiniging annex zuivering behandelen, evenals de drinkwatervoorziening en de kwaliteit van het grondwater.

Voor natuurbehoud en groenvoorziening wordt weinig in het vooruitzicht gesteld. Ik vraag mij dus af wat de heer Minister met amper 600 miljoen voor aankoop van bossen, natuurgebieden zal realiseren.

Inzake de Administratie van Leefmi-

lieu doe ik een eigenaardige vaststelling. Ben ik verkeerter ais ik stel dat de eigen werkingsmiddelen van het Bestuur voor Leefmilieu amper 21 miljoen bedragen te weten de artikelen 12.01, 12.03, 12.03 en 74.01, 73.82, 74.02-03-04? Het Bestuur van leefmilieu moet daarom beter uitgebouwd worden, ook al omdat er al maar meer en nieuwe opdrachten bijkomen, bij voorbeeld de MER.

De toeelagen aan derden – artikel 33.01, 33.02 – ten bedrage van 4,7 miljoen zouden ook moeten inhouden de betoeiaging van bijvoorbeeld Bond Beter Leefmilieu, op basis van een decreet inzake subsidiëring, zoals ook in het sociaalvormingswerk bestaat.

De administratieve herstructurering die door de Vlaamse Executieve op dit ogenblik wordt uitgevoerd is uiteraard een zeer moeilijke opgave. Niettemin moet gewezen worden op het manifeste gevaar dat een al te langdurige herstructurering zal leiden tot een immobilisering van de bestaande structuren en tot een chaotische situatie op het terrein. Het is lofwaardig te stellen dat bij voor-

Timmermans

beeld de verschillende parastatalen en diensten dienen gegroepeerd te worden, wat hun sociale werking betreft, in één sociale dienst.

Wat echter indien de concrete op-richting hiervan nog zeer lange tijd aansleekt? Is het juist dat bij voorbeeld door de OVAM sinds geruime tijd gepoogd wordt een personeelsformatie te realiseren die haar moet toelaten haar meest dringende taken naar behoren uit te voeren? Is het juist dat de goedkeuring van deze personeelsformatie verschoven wordt, mede gelet op de noodzakelijke herstructurering? Indien dit zó is, wat is de uiterste termijn die de Gemeenschapsminister vooropstelt om een einde te stellen aan deze kafaan- se situatie?

Voor de leefmilieucampagne is 15 miljoen voorzien. In plaats van dure sensibilisatiecampagnes en publiciteitscampagnes door VMZ. OVAM en andere zou een volledig public relations-aspect moeten worden opgezet door de leefmilieucampagne, bij voorbeeld met gezamenlijke acties en met gecoördineerde folders voor leefmilieustructuren.

Bij de opmaak dienen natuurlijk de diverse administraties en adviesraden structureel betrokken te worden. Dergelijke aanpak zou de aantrekkingskracht van vaktechnisch personeel – reclame, lay-out, enzovoort – verantwoorden. De leefmilieucampagne moet een voorbeeld zijn van eenheid in actie voor het leefmilieu, van een gecoördineerde aanpak en van milieuvriendelijkheid inzake papierverbruik.

Het mag natuurlijk geen persoonlijke propagandabrochureslag zijn van de Gemeenschapsminister. Het Nederlandse voorbeeld staat ons hier voor ogen.

Tenslotte weze nog gezegd dat 15 miljoen voor educatie, gezien de voorliggende en sterk toegenomen milieubegroting, veel te weinig is. Dat uit het Mina-Fonds nog geld zal vrijgemaakt worden, voor Mina-publiciteit mag geen excuus zijn. Er is nog meer dan Mina!

Bovendien, het is niet alleen een zaak van meer geld. Het is ook een zaak van planmatige, procesmatige aanpak. Dit jaar bij voorbeeld is praktisch alle geld opgedaan aan de MER-brochure.

Thans kom ik tot de Mina-Raad. De Hoge Raad voor Milieu en Natuur, is één van die initiatieven die weliswaar in het budget opgenomen zijn, maar waarvan het onwaarschijnlijk is of hij in 1990 ook werkelijk zal functioneren.

Deze Raad, die de vervanging van de diverse bestaande adviesorganen, VLARALE, Hoge Jachtraad, Hoge Raad voor Riviervisserij, enzovoort, in het vooruitzicht stelde, veronderstelt niet alleen een nieuwe regelgeving, maar eveneens een aantal vrij zware organisatorische operaties, die geen van beide vandaag, 13 december 1989, reeds werden aangevat.

Wat de samenwerking tussen de ambtenaren, diensten met de ondergeschikte besturen betreft kondigde het Mina-Plan een vrij gecoördineerde actie aan tussen enerzijds de milieudiensten van het Vlaamse Gewest en anderzijds de andere besturen, die in het kader van één of andere milieuwet enige bevoegdheid hebben.

In het begrotingsdocument is nergens sprake van enige vorm van samenwerking, coördinatie of bevoegdheidsverdeling tussen milieuambtenaren van de verschillende besturen. Vooral in de sfeer van het toezicht zou heel wat kunnen opgezet worden.

Wettelijke omkadering van de gemeentelijke milieuambtenaar, met een inpassing in het gemeentelijk kader, al dan niet gepaard gaand met een subsidie, werd door de Gemeenschapsminister reeds meermaals in toespraken inzake het Mina-Plan aangekondigd. Waar wordt op gewacht?

Het IHE duikt nu ook op op de Vlaamse begroting: 28,2 miljoen. Welke zijn de concrete opties wat betreft de integratie van deze dienst in het geheel van de milieudiensten, in combinatie met hun werk voor de nationale Staatssecretaris? Welke wordt de duidelijke taakprofilering?

Er zijn weinig gelden voorzien voor fundamentele studies inzake milieu – lucht, water, bodem, enzovoort, – namelijk 40 miljoen. In het verleden bleek uit de praktijk dat hiervan reeds praktisch de helft zal gaan naar aankoop van materiaal en naar routine-onderzoekingen.

Nochtans is onze kennis van de actuele toestand van het leefmilieu in Vlaanderen nog zeer rudimentair. Onderzoek ter zake mag niet fragmentair gebeuren, anders slaagt men nooit in een minimale inventarisatie. Meerjarenonderzoeksprogramma's zijn daarom aangewezen. De Gemeenschapsminister zou wat dit betreft de nodige middelen moeten vastleggen, daaraan de nodige infrastructuur en mensen moeten verbinden, dit alles in het kader van een meerjarenprogramma.

In het geheel van het onderzoek blijkt op een schrijnende wijze dat de bodem één van de minst gekende deelaspecten van het leefmilieu is.

Thans kom ik tot het Mina-Fonds, de heffingen en het Milieubeleidsplan. De Vlaamse socialistische partijen liggen mede aan de basis van het Milieudekkingsplan: zij waren de eerste partij in Vlaanderen die een zeer krachtige injectie van middelen in de leefmilieusector, afkomstig uit heffingen volgens het principe „de vervuiler betaalt”, hebben bepleit.

Zoals ik bij de aanvang van mijn betoog stelde, juichen wij het principe van een Milieudekkingsplan ten zeerste toe.

Maar ons SP-uitgangspunten verschillen van het voorliggende ontwerp-programmadecreet in de volgende zin.

Eerstens, de burger moet minder betalen, verhoudingsgewijs tot de industrie en de landbouw, gelet op de effectieve graad van vervuiling door de beide laatste sectoren. Ten tweede, de burger moet betalen in functie van zijn sociale draagkracht. Tenslotte, landbouw en industrie moeten betalen in verhouding tot de door hen werkelijk veroorzaakte vervuiling en dus evenmin op een lineaire basis.

Dit ontwerp-programmadecreet be-

Timmermans

antwoordt dus slechts ten dele aan onze bekommernissen.

Elke burger – arm of rijk – betaalt 300 frank per jaar. De landbouwsector betaalt in dit ontwerp maximaal 3 procent, terwijl de sector zelf schrijft goed te zijn voor 25 procent van bij voorbeeld de watervervuiling. 19.999 kippen zijn niet-vergunningsplichtig en worden dus niet gevat door de heffing, hoewel ze eveneens een belangrijke milieuhinder veroorzaken; daarentegen klaagt de pluimveesector terecht als de vergelijking wordt gemaakt tussen de graad van vervuiling afkomstig van een varkensinrichting met 1.800 dieren en een kippeninrichting van 30.000 kippen, die beiden lineair 10.000 frank betalen.

Hetzelfde principe is geldig voor de lineaire heffingen binnen de industriële sector: 10.000 frank wordt betaald door zowel bij voorbeeld een zagerij met motorcapaciteit van minstens 5 kw als een chemiereus, bij voorbeeld BASF-Antwerpen, dat 300.000 ton vloeibaar gips per jaar in de Schelde loost.

Maar zoals ik reeds in de Commissie heb aangekondigd, zullen wij deze overgangsregeling voor 1990 goedkeuren, omdat – in het andere geval – zoals de PVV het graag zou willen de gemeenschap in het algemeen financieel moet opdraaien voor de vervuilers en omdat deze gedeeltelijke aanrekening, hoe dan ook, reeds een aanzet geeft aan vele bedrijven om na te denken hun produktiemethoden aan te passen. Ten bewijze de vele brieven die wij ter zake ontvingen.

Ik verwijs hiervoor ook naar de discussie in de Commissie over de toepassing van heffingen bij een drietal bedrijven inzake het storten van gipsafval. Het zou onredelijk zijn dat een bedrijf, dat het gipsafval zo maar loost in de Schelde, er met 10.000 frank zou vanaf komen, terwijl de twee andere concurrerende bedrijven hun normale heffing van enkele miljoenen moeten betalen. Ik hoop dat de Minister een oplossing heeft ingevolge het door hem aangekondigde onderzoek.

Wat het MINA-Fonds betreft moet vermeden worden dat het de status krijgt of zich aanmeet van „magisch fonds”, waarmee men alles zal oplossen, waar men elders geen raad mee weet, zoals saneringen, studies, investeringen, zij het dan nu zonder parlementaire controle.

Niettegenstaande de uitdrukkelijke verbintenis om het Mina-Fonds bij decreet in te stellen – en dus met toezicht van de volksvertegenwoordiging – ontbreekt hier toch een minimumverantwoording en -planning van concrete maatregelen.

Wordt het Mina-Fonds benaderd als globale pot of worden de opbrengsten oorspronsgewijze bestemd?

Wat is de eventuele verdeelsleutel voor de diverse beleidsintenties, zoals al te vaag omschreven in de commentaar in de toelichting op bladzijde 120 en 121.

De SP wijst op het gevaar voor ministeriële betutteling en het bevoorstellen van bevriende gemeenten en studiediensten.

Een SOBEMAP-rapport in verband met VMZ bewijst dat het gevaar niet denkbeeldig is. Dit was niet uw initiatief. Ik begrijp niet dat men studie na studie laat uitvoeren in verband met de VMZ door SOBEMAP en het studiesyndicaat.

Gisteren kreeg ik een nieuwe opdracht onder ogen voor onder meer een nieuwe studie in dat verband, toegewezen aan een bepaald privé-studiebureau, voor een bedrag van 11,6 miljoen. Deze zaken worden ons telkens weer voorgeschied. Ik pleit ervoor dat er meer fundamentele zaken worden gedaan. (*Onderbreking door Minister T. Kelchtermans*)

Mijnheer de Minister, ik kan de documenten gaan halen, ik heb ze op mijn bureau. Morgen zal ik daarop in de Commissie voor Leefmilieu, waar het waterzuiveringsdossier zal worden besproken, terugkomen. Het is wel een bewijs dat steeds maar studie op studie wordt gevraagd zonder dat er fundamenteel iets wijzigt.

Minister T. Kelchtermans : Gaat de

studie waarover u spreekt over VMZ?

De heer J. Timmermans : Het gaat om een studie-opdracht over waterzuivering naar aanleiding van een studie van SOBEMAP. U heeft een studiesyndicaat aangesteld om dit dossier verder te concretiseren. Bovendien is er nog een studieopdracht, die door u persoonlijk is gegeven. Ik zal u daarover trouwens morgen ondervragen.

Tot slot moeten wij nog even stilstaan bij het Milieubeleidsplan, dat nog aan de Executieve zal worden voorgelegd. In het voorjaar werd aan de diverse diensten de opdracht gegeven hun bijdrage tot het milieubeleidsplan op te stellen.

Een en ander zal de diensten wel hebben overvallen; inderdaad, de hun toegestane tijd was kort en de opdracht kwam onverwacht en werd tussentijds niet begeleid.

Maar er is meer. Hoe kan bij voorbeeld de VMZ concrete voorstellen formuleren, als een groot deel van de AWP-3-studies niet is beëindigd en de andere op niet-wetenschappelijke basis werden uitgewerkt?

Zoals ik in de Commissie heb gevraagd, herhaal ik mijn verzoek om meer voorbereiding en tijd te gunnen, deftig beleidswerk te leveren en niet overhaastig te werk te gaan.

De Voorzitter : De heer Gryp heeft het woord.

De heer E. Gryp (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, in mijn uiteenzetting zal ik voornamelijk spreken over het waterbeleid. Mijn collega, de heer Cuyvers, zal het woord voeren over andere aspecten van het milieubeleid.

De erbarmelijke toestand van het oppervlaktewater en van het grondwater in Vlaanderen is voldoende aangetoond. Denken wij maar aan de omgekeerde verhouding ten opzichte van Nederland: 75 procent min of meer goed en 25 procent slecht, tegenover 25 procent min of meer goed en 75 procent slecht tot zeer slecht in Vlaanderen.

Gryp

Denken wij ook aan de uitermate verontrustende gegevens uit het VUB-onderzoek over het grondwater in Vlaanderen, waar niet minder dan gemiddeld 38 procent van ons grondwater boven de norm zit van 50 milligram nitraat per liter, met een uitschieter in Oost-Vlaanderen met 45 procent ?

Hoe is het zo ver gekomen ? Van waar dit verschil ? De oorzaak wordt door CVP-Voorzitter Herman Van Rompuy zelf aangegeven in een interview met Het Belang van Limburg van 20 november 1989 : „Ik geef toe dat de milieupolitiek te laat op gang werd gebracht en daarvoor ligt de verantwoordelijkheid ook bij de CVP. Wij hebben vijftien jaar lang een beleid gevoerd dat rekening moest houden met de economische crisis en de bekommernissen van de bevolking : de werkgelegenheid, het financieringstekort, enzovoort. Wij zijn nu gestart met een effectief milieubeleid”.

Als commentaar wil ik daaraan toevoegen dat de aanleiding voor het interview de uitlatingen van de partijvoorzitter aan het adres van AGALEV in het weekblad Zeg was, waarbij collega Van Rompuy de Groenen verwijt demagogen te zijn en zelfs de term lafaards in de mond neemt.

Als men zelf toegeeft gedurende vijftien jaar lang een **laks** beleid te hebben gevoerd omdat men zagezegd de economie moest beschermen en men weet dat gedurende deze periode de leefmilieubevoegdheid onafgebroken in handen is geweest van CVP-Ministers, dan weet men meteen in welke rangen men de lafaards moet zoeken. *(Applaus van Agalev)*

Want de huidige CVP-Gemeenschapsminister voor Leefmilieu geeft in zijn eigen toelichting bij deze begroting de richting aan waarin de verantwoordelijken moeten worden gezocht : „De bewering dat de Belgische bedrijven omwille van hun concurrentiepositie geen milieuheffingen kunnen betalen, is dus ongegrond. Zij genieten al sinds jaren van een zeker concurrentievoordeel dit ten koste van het leefmilieu. Daar-

door mist het leefmilieubeleid een stevige financiële basis.”

Het kan niet duidelijker. Deze laksheid of lafheid vanwege de achterevolgende CVP-Ministers ten overstaan van de vervuilende bedrijven, heeft ervoor gezorgd dat én de waterkwaliteit totaal werd verloederd én tegelijkertijd de financiële middelen voor een efficiënt waterbeleid verloren gingen.

Want gedurende dezelfde zogenaamde crisisperiode van de zeventiger jaren tot en met 1985, slaagde de Nederlandse Rijkswaterstaat erin de Nederlandse industriële vuilvrucht, dank zij een verplichte zelfzuivering, terug te dringen van 33 miljoen inwoners-equivalent tot 11 miljoen inwoners-equivalent en bovendien heffingen in te voeren op de restvervuiling tussen de 1000 en 1500 frank per inwoner-equivalent, waardoor jaarlijks een som van ongeveer 25 miljard frank wordt geïnd ter financiering van de waterzuivering.

Het prijs kaartje, mijnheer Vandebosch, wordt betaald door degene die vervuult.

Nederland beschikt trouwens over 750 toezichthoudende ambtenaren voor het **leefmilieu**.

In plaats daarvan heeft men in België van de waterlopen open riolen gemaakt en **terzelfdertijd een schandelijke concurrentievervalsing** georganiseerd.

Of wij nú gestart zijn met een effectief milieubeleid durf ik ten eerste in twijfel trekken. Immers, in plaats van te beginnen met de broodnodige inventaris op te maken van de duizenden bedrijven die, al dan niet legaal, rechtstreeks in de oppervlaktewateren lozen met tienduizenden lozingspunten, in plaats van de reële vuilvrucht, zowel kwantitatief als kwalitatief te bepalen, in plaats van deze bedrijven te dwingen tot zelfzuivering en pas daarna ontmoedigende heffingen te bepalen op de restvervuiling, beperkt men zich tot een belangrijke forfaitaire heffing van 10.000 frank voor klasse-1-bedrijven, zoals BASF en intensieve veehouders.

Hier durft men het aan meer dan anderhalf miljard te innen van de burgers en het aandeel van de industrie tot amper 1 miljard te beperken, waarvan slechts 250 miljoen voor de duizenden hinderlijke bedrijven die rechtstreeks in de oppervlaktewateren lozen, terwijl de bio-industrie ervan afkomt met 100 miljoen.

De heer E. Vandebosch : Het verschil tussen uw visie en de onze, mijnheer Gryp, is dat wij verder studiewerk op het ogenblik niet uitsluiten maar dat wij vinden dat er iets moet worden gedaan.

Uit uw betoog leid ik af dat uw opnieuw een vlucht vooruit wil organiseren om op het ogenblik niets te hoeven doen.

Een tweede verschil met uw benadering is, dat wij geen dirigistische benadering voorstaan, maar wel voorstander zijn van een dialoog met alle betrokkenen op het milieuterrein.

De heer E. Gryp : Ik moet u confronteren met een uitlating van uw voorzitter, de heer Van Rompuy, mijnheer Vandebosch. In het interview spreekt hij zichzelf tegen. Dit is vaak het geval bij de CVP. Hij zegt dat er een uitzondering kan worden gemaakt voor heel schadelijke producten zoals bij voorbeeld drijfgassen, waarvan de produktie dirigistisch kan worden stopgezet.

Ik ga verder met mijn betoog, mijnheer de Voorzitter, want mijn spreektijd is beperkt.

De heer E. Vandebosch : Wegens de beperktheid van mijn spreektijd ben ik niet dieper kunnen ingaan op een aantal voorbeelden. Er zijn immers duidelijke voorbeelden van landen in het Oostblok waar een totalitair regime bestaat en alles op een dirigistische manier wordt georganiseerd.

De heer E. Gryp : Uw betoog houdt geen steek, mijnheer Vandebosch. Nederland, Duitsland en Frankrijk zijn geen communistische landen en toch heeft België een duidelijke achterstand op deze landen.

Gaat men dan toch wachten tot er geen drinkbaar water meer is alvo-

Gryp

rens in te grijpen. Hoe lang gaat de laksheid, om de terminologie van collega Van Rompuy te gebruiken, van de overheid ten opzichte van de bedrijfswereld en de landbouw nog duren ?

In het jongste OESO-rapport wordt ter zake duidelijk gesteld dat : „voorlopig het leefmilieu nog het meest gebaat is met dwingende wetsbepalingen” en „dat op dit ogenblik het milieuprobleem, zeker in Europa, niet op te lossen valt met uitsluitend economische instrumenten, zoals heffingen die bovendien voldoende hoog moeten zijn. Een uitgebreid wettelijk instrumentarium met verbods- en gebiedsbepalingen is voorlopig nog lange tijd noodzakelijk”?

Wat de industrie betreft moeten we dus komen tot een gebod tot zelfzuivering en een totaal verbod op het lozen van zwarte-lijststoffen zoals zware metalen, en micropolluenten allerhande.

Wat de landbouw betreft moet het gebruik van niet-afbreekbare pesticiden worden verboden en moet dank zij belastingen op het gebruik, kunstmest bijna totaal worden vervangen door dierlijk mest en moet de bio-industrie worden afgebouwd.

Dit zijn geen demagogische slogans zoals onder andere de CVP-voorzitter ons verwijt. Dit zijn concrete, efficiënte maatregelen die tegen de gevestigde traditie in enige politieke moed vergen.

Ais men echter blijft uitgaan van totaal onderschatte gegevens, zoals de belachelijke 1.3 miljoen inwoners-equivalent voor de industriële vuilvrucht, wanneer men blijft weigeren de landbouwsector aan te pakken, als men blijft toelaten dat de gemeenten hun rioleringsplannen niet uitvoeren, dan zal – zoals voorspeld in het memorandum van de VMZ – de geplande 40 miljard investeringen voor de bouw van collectoren en waterzuiveringsstations letterlijk een slag in het water zijn.

Dan mag men het immers vergeten dat de vooropgestelde kwaliteitsnor-

men, in het Executievebesluit van 21 oktober 1987, tegen 1995 worden bereikt. Dit zal op zijn beurt nefaste gevolgen hebben voor onze internationale relaties. De afspraken op de jongste Noordzeeconferentie, waardoor de vuilvrucht van onze rivieren met 50 procent moet dalen zullen niet worden nageleefd en de Waterverdragen met Nederland zullen in het gedrang komen.

Een en ander heeft reeds geleid tot het samenroepen van een Interministeriële Conferentie onder het voorzitterschap van Eerste Minister Martens. Onze fameuze Staatshervorming heeft er immers voor gezorgd dat een bijkomende handicap het milieubeleid in het algemeen en het waterbeleid in het bijzonder komt belasten.

Daar waar een Europees beleid per stroomgebied zich opdringt, is men erin geslaagd om ons belangrijk aandeel in de vervuiling van de Schelde afhankelijk te maken van niet minder dan vier Ministers : de nationale Staatssecretaris voor de Noordzee, de Gemeenschapsminister van het Vlaams Gewest, het Brusselse Gewest voor de Zenne en het Waalse gewest voor de Haine.

Wij kunnen ons dus terecht afvragen of het verstandig was een grensoverschrijdende bevoegdheid zoals het leefmilieu op te delen tussen de nationale overheid en drie Gewesten, bovendien zonder een hiërarchie der normen, zodat alles ahangt van de goede wil van de gesprekspartners binnen de overlegstructuren waaraan België zo rijk is.

Dit alles heeft bovendien tot gevolg dat de meest belangrijke beslissingen op diplomatieke wijze tot stand komen en aldus aan de parlementaire en democratische besluitvorming en controle ontsnappen. Alsof het nog niet erg genoeg is dat de weinige beslissingen die de raadsleden hier mogen nemen meestal neerkomen op het bekrachtigen van in andere canakels, zoals het VEV en de Boerenbond, gebroude teksten. Het volstaat immers dat de Boerenbond even de wenkbrauwen frons opdat Minister Kelchtermans gehoorzaamt

en de heffing op de varkensfokkerijen wordt afgezwakt.

Maar ja, wat we zelf doen, doen we nu eenmaal zoveel beter ! (*Applaus bij Agalev*)

De Voorzitter : De heer Capoen heeft het woord.

De heer M. Capoen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, om te komen tot een samenhangend en geïntegreerd milieubeleid is het noodzakelijk preciese kwaliteitsdoelstellingen te bepalen die zowel betrekking hebben op de milieubescherming als op het milieubeheer. Zodra de kwaliteitsdoelstellingen zijn bepaald, moet een geheel van maatregelen worden uitgewerkt om deze doelstellingen te verwezenlijken.

In het MINA-Plan 3000 vinden we een brede waaier van voorstellen voor een structurele en vernieuwde aanpak van de milieuproblematiek. In de uitvoering van het MINA-Plan wordt voor de begroting 1990 een Milieudekkingsplan ingevoerd dat moet leiden tot de vermeerdering van de financieringsmiddelen van het MINA-Fonds en de waterzuivering.

In toepassing van het principe „de vervuiler betaalt” zullen bestaande milieuheffingen worden verhoogd en nieuwe heffingen worden ingevoerd. Dit is dat de vervuiler betaalt is wenselijk. Dit houdt in dat hij die schade berokkent of hinder veroorzaakt, een prijs moet betalen die evenredig is met de schade of hinder.

De milieuhinder moet beschouwd worden als een noodzakelijk instrument om te komen tot een productieve en consumptiegedrag dat sociaal en economisch verantwoord is. Aldus beschouwd zijn de milieuheffingen een aanmoediging tot afvalvoorkoming en recyclage-activiteiten en passen ze in het beleid van een strengere brongerichte aanpak.

Om doeltreffend te zijn moeten de milieuheffingen op een correcte en rechtvaardige manier worden toegepast, zoniet dreigen ze een bron van betwistingen te worden of een averechts effect te hebben en illegale praktijken aan te moedigen.

Capoen

Het is duidelijk dat de thans voorgestelde heffingen nog heel wat moeten worden bijgeschaafd en verfijnd, wil men komen tot een systeem waarbij de milieuheffingen evenredig zijn met de vervuiling of de vuilvracht. Om daartoe te komen moet men een sluitende inventaris van de vuilvracht maken en het inwonersequivalent bepalen dat in rekening wordt gebracht van de vervuilende bedrijven. Dit is vooral noodzakelijk om de regeling van de milieuheffingen geloofwaardig te maken, aangezien ze voor een groot gedeelte de draagkracht van het toekomstig ecologisch herstelbeleid uitmaken.

Uit de studie van SOBEMAP blijkt dat Vlaanderen in vergelijking met de buurlanden een enorme achterstand heeft inzake waterzuivering. De totale capaciteit van de zuiveringsstations is onvoldoende en de bezettingsgraad van het te geringe aantal zuiveringsstations is te laag, omdat het rioleringsnet onvoldoende is uitgebouwd. Dit is vooral het geval door de landelijke gemeenten.

Zonder het resultaat af te wachten van de werkzaamheden van het studiesyndicaat kan men nu al opmerken **dat** er extra financiële inspanningen moeten worden gedaan om die landelijke gemeenten te helpen bij de realisatie van de noodzakelijke rioleringswerken. Wordt er in dit verband een bijzondere subsidiëeringsregeling overwogen ?

In diezelfde landelijke gebieden komt de waterzuivering bovendien sterk in het gedrang ingevolge het probleem van de mestoverschotten. Het reeds lang verwachte decreet betreffende de Mestbank moet hier een oplossing brengen. Uit recente studies blijkt dat het mestaanbod zo groot is dat de oprichting van mestbanken alleen niet zal volstaan om de overbemesting ongedaan te maken.

Daar het om sociale en economische redenen ondenkbaar is de veestapel in die mate te reduceren dat men tot een aanvaardbare hoeveelheid mest **komt**, moet de uiteindelijke oplossing worden gezocht in de oprichting van

mestverwerkingsinstallaties. Zijn er op dat vlak al studies of initiatieven overwogen ?

Naast de uitbouw van de watervoorziening moet er dringend meer aandacht worden besteed aan de weerslag van de waterwinning op de kwaliteit van de omgeving. Door het **dalend** grondwaterniveau zijn er op vele plaatsen nu al ernstige tekens van verdroging merkbaar met alle nadelige gevolgen van dien. Waterwinningsgebieden zijn zeer kwetsbaar. Dit werd onlangs nog bewezen door de ernstige vervuiling van het Kanaal Kortrijk k-Bossuit.

Het te intensief pompen in sommige gebieden veroorzaakte in bepaalde lagen blijvende beschadiging, zodat ze onbruikbaar werden. Dit betekent een bestendige hypotheek op de waterbevoorrading. Eén en ander moet ons ertoe aanzetten ernstig werk te maken van een beleid voor rationeler waterverbruik.

Tijdens een onlangs gehouden studiedag van de Vereniging van Diensthoofden voor Veiligheid en Hygiëne is gebleken dat de Vlaamse industrie steeds moeilijker afzetmogelijkheden vindt voor de problemafval. Wie op een eerlijke en propere manier zijn afval wil kwijtraken, kan bijna nergens terecht, waardoor sluikestorten haast onvermijdelijk wordt.

Ook op dit domein zal men moeten komen tot een meer preventief beleid ter voorkoming van afvalstoffen. De onderhandelingen met het Belgisch Verpakkingsinstituut zijn lovenswaardig, maar een geïntegreerde aanpak veronderstelt verdere stappen op het vlak van het industrieel beleid en het ingrijpen in milieu-onvriendelijke productieprocessen.

In dit verband zijn we niet zo gelukkig met de ontwikkeling van de milieutechnologie, die volgens een recent onderzoek vooral gericht is op de aanpak van de gevolgen van de industriële vervuiling en weinig of niet werkt aan nieuwe niet-vervuilende productieprocessen.

Kunnen er stimulansen worden gegeven om het onderzoek naar en de ontwikkeling van nieuwe produkten

en productieprocessen, die minder vervuilen en minder grondstof- en energieintensief zijn, aan te moedigen ? Mogen wij hier nieuwe impulsen verwachten van het richtplan 1990-2010 van de OVAM, waarvan wij de eerste echo's vandaag in bepaalde kranten terugvinden ?

In de toekomst zullen de milieuproblemen steeds grootschaliger en intenser worden. Verdere economische groei met meer energieverbruik, meer grondstoffen- en waterverbruik zal leiden naar meer afval, vermesing, verzuring, verdroging en algemene verarming van de ecosystemen.

Om de dreigende toename van lucht-, water- en bodemvervuiling tegen te gaan moet er gezocht worden naar een duurzaam evenwicht tussen economie en ecologie, of met andere woorden naar een duurzame relatie tussen de mens en zijn omgeving. Studie en onderzoek zijn dus nodig om de bestaande situatie te omschrijven, en om daaruit een langetermijnvisie te ontwikkelen in relatie tot de volksgezondheid in het algemeen.

In de komende jaren zal het milieunatuurbeleid bepaald worden door het MINA-Plan 2000, dat de basis vormt voor een meer geïntegreerd beleid. Om doeltreffend te zijn zal het MINA-Plan voortdurend moeten worden bijgewerkt en geactualiseerd. De lopende studieopdrachten en de geplande onderzoeken zullen zeker bijdragen tot een beter begrip van de onderlinge verbanden en wisselwerkingen tussen de verschillende onderdelen van het milieu en de economische activiteiten in het algemeen.

In onderhavige begroting en in de beleidsverklaring vinden wij een voldoende aanzet voor een structureel en vernieuwd natuur- en milieubeleid. Wij zullen de begroting dan ook goedkeuren (*Applaus bij de VU en de CVP*)

De Voorzitter : De heer Vandermeulen heeft het woord.

De heer P. Vandermeulen (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, de bespreking van de begroting en het pro-

Vandermeulen

grammadecreet in de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud van de Vlaamse Raad was voor ons verrassend.

We vernamen immers van de Minister dat de kritiek op een aantal maatregelen gegrond was. Alles was niet verlopen zoals het moest. Volgend jaar zou alles beter gaan.

Hierbij hebben wij bedenkingen. Het zou beter geweest zijn eerst een debat te voeren over de financiering van het milieubeleid, liever dan het heffingenstelsel grondig te wijzigen en aan de bevolking en de bedrijven 2,7 miljard meer te vragen. Wij denken dat dit een valse start was. We kunnen niet zomaar carte blanche geven. We zouden liever een degelijk voorbereid pakket maatregelen zien waar u voor 100 procent achter staat, mijnheer de Minister.

Ik heb het reeds gehad over de miljarden die de burgers en de bedrijven moeten bijdragen voor de bekostiging van een Vlaams leefmilieubeleid.

In de sector van de waterzuivering gaat het om 2,7 miljard. De verdeling van dit bedrag leert ons **dat** daarvan 59 procent ten laste zal vallen van de burgers, 38 procent ten laste van de bedrijven en 3 procent ten laste van de agrarische sector. Nochtans is er niet de minste aanwijzing dat deze percentages overeenstemmen met de reële veroorzaakte vervuiling. De bijdrage van de landbouwsector, die geraamd wordt op 99 miljoen, kunnen we alleen maar bestempelen als de symbolische frank die ertoe moet bijdragen dat deze sector niet langer kan worden beschuldigd van het weigeren om mee te betalen in de sanering van ons leefmilieu.

De Minister verwijst, eens te meer, naar de toekomst. De landbouwsector zal volgend jaar bij het tot stand komen van het mestbankdecreet aanzienlijk meer gaan betalen. De PVV-fractie heeft ook hier heel wat bedenkingen: het is nu reeds voldoende bekend dat een mestbanksysteem geen oplossing zal bieden en dat men integendeel moet zoeken naar een verwerking van het mestoverschot.

Voorlopig blijft de landbouw een peulschil bijdragen. De verschuiving gebeurt vooral ten nadele van de bedrijven. Maar, zoals de Minister zelf bevestigt in zijn toelichting, is de voorgestelde regeling nog niet over de hele lijn optimaal in functie van de reële vervuiling, in al zijn facetten en parameters. De gegevens die daarvoor noodzakelijk zijn, waren echter niet aanwezig bij de Vlaamse Maatschappij voor de Waterzuivering. Daarom werd geopteerd voor een forfaitaire heffing.

In onze optiek, dat een belasting evenredig moet zijn met de veroorzaakte verontreiniging, is dit natuurlijk een foute keuze. Alvorens over te gaan tot een vragen van meer belastingen, waren andere maatregelen noodzakelijk om de garantie te bieden dat iedere gevraagde frank ook daadwerkelijk zou worden besteed aan de milieusanering.

In het verleden zijn namelijk reeds tientallen miljarden gependeed aan bijvoorbeeld de bouw van waterzuiveringsstations. Nochtans hebben wij moeten constateren dat al deze middelen er niet voor hebben gezorgd dat onze oppervlaktewateren gezond zijn. De kwaliteit is ronduit bedroevend. De bespreking van het SOBEMAP-rapport in de Commissie-Leefmilieu en Natuurbehoud heeft uitgeezen dat ernstig moet worden geschaafd aan de werking van de Vlaamse Maatschappij voor Waterzuivering. Wij hebben altijd gepleit voor een afslanking van het takenpakket, conform het tweede scenario dat door SOBEMAP werd voorgesteld.

De hoorzitting met de VMZ-verantwoordelijke heeft ook nog duidelijk gemaakt dat de procedure voor een investeringsdossier zo omslachtig is en bureaucratisch verloopt dat het voor de VMZ onmogelijk is jaarlijks meer dan 1,6 miljard frank te investeren. Door de Directeur-generaal van VMZ werd uitdrukkelijk gesteld dat met het huidige personeelsbestand en de huidige taken 1,6 miljard werkelijk een maximum is.

Deze gegevens worden door de Minister blijkbaar gewoon in de wind geslagen, want de investeringsmidde-

len zullen in 1990 stijgen tot 2,3 miljard. Daarvan komt ongeveer 1 miljard van een verhoging van het eenheidstarief, van de belastingbetaler dus.

Wij kunnen hier slechts één conclusie aan vastknopen: wij kunnen nu reeds voorspellen dat 700 miljoen niet zal kunnen worden geïnvesteerd ten gevolge van de gebrekkige werking van de VMZ. Ik zou dus kunnen zeggen dat er niets nieuws onder de zon is: nog steeds is er niet de garantie **dat** de gevraagde inspanningen het beoogde effect zullen hebben. De meeropbrengsten van de milieuheffingen die de Vlaamse belastingbetaler zal moeten ophoesten, is bijgevolg een zinloze operatie.

Bovendien heeft de Minister deze belastingen nog niet echt herkenbaar gemaakt. De provincies zullen immers de nodige medewerking moeten verlenen bij de inning van **deze** eco-belasting. De Minister blijft bijgevolg als een boosdoener verscholen achter de rug van de provincies.

Naast de **heffing** op de waterverontreiniging is een ander deel van **liet** programmadecreet gewijd aan **d e heffing** op de vaste afvalstoffen. De PVV wil het debat uiteraard breder opentrekken en **raken** aan de essentie van **deze** heffing. De opbrengst zal in zijn totaliteit worden toegewezen aan het Fonds **voor** Preventie en Sanering **inzake** Milieu en Natuur, het zogenaamde MINA-Fonds. Voorheen **hebben wij** ons reeds afgezet tegen de creatie van een dergelijk Fonds, dat gemeenschapsmiddelen ontbreekt aan de geëigende parlementaire controle. Het is daarom **ook des te** frapperanter dat de werkingstoelagen aan de Openbare Vlaamse Afvalstoffen Maatschappij (OVAM), vroeger ingeschreven in de begroting van Leefmilieu, vanaf 1990 **ook** via het Fonds zullen worden verrekend, Mijnheer de Minister, welk argument kunt u aanhalen om deze ingreep te motiveren?

Tot slot wil ik de bespreking van het programmadecreet afronden met een verwijzing naar het verdeelde SERV-advies ter **zake**.

Wij vinden daarin een aantal funda-

Vandermeulen

mentele opmerkingen terug die de PW-fractie reeds heeft geuit in de voorafgaande commissiebesprekingen.

Inzake de heffing op de vaste afvalstoffen bevestigt dit advies dat de toewijzing van de opbrengst aan het MINA-Fonds belet dat aan de belastingplichtige wordt gegarandeerd dat de door hem betaalde sommen ook daadwerkelijk worden aangewend om de milieu-impact van de vervuiling te reduceren.

Met betrekking tot de heffing op de waterverontreiniging stelt de SERV terecht dat moet worden gewacht tot de resultaten bekend zijn van het studiesyndicaat belast mei het zoeken naar alternatieve financieringsmechanismen voor de waterzuivering.

Ik wil graag van deze gelegenheid gebruik maken om bij u, mijnheer de Minister, te informeren naar de concrete timing in verband met dit onderzoek. Wanneer moeten de resultaten worden bekendgemaakt en wanneer zullen de leden van de Commissie hiervan op de hoogte worden gesteld? Graag had ik van u hierop een zeer concreet antwoord gekregen.

Wat voor 1990 wordt voorgesteld is geenszins de toepassing van wat de PVV verstaat onder het principe „de vervuiler betaalt”. Daarom kunnen wij onze goedkeuring niet verlenen aan dit programmadecreet. (Aplaus)

De Voorzitter : De heer Beerden heeft het woord.

De heer G. Beerden (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, inzake milieu is er de laatste tijd nogal wat in beweging en ik zeg : gelukkig maar. Ons milieu moet worden gesaneerd en eenieder draagt hier zijn eigen verantwoordelijkheid. Het principe „de vervuiler betaalt”* is dan ook een te verdedigen principe, waar ik achter sta, en dat consequent moet worden volgehouden ten opzichte van een ieder die bijdraagt tot de vervuiling en dat zijn wij allemaal. Ook

de landbouwsector moet dit doen, en ik heb er geen probleem mee dit te blijven zeggen.

Trouwens, de landbouwsector wil dit knelpunt zelf helpen oplossen. Terloops wens ik te onderstrepen dat deze sector de jongste 15 jaar reeds heel wat weg heeft afgelegd op dit terrein, onder meer door de vermindering van de nutriënten sterk door te voeren. U hoeft slechts te lezen wat daaromtrent in de pers werd geschreven om het met mij eens te zijn. Ik meen dat zulks wel eens mag worden gezegd, in het licht van het verstreken van juiste en volledige informatie.

De landbouw wil blijven meewerken aan een verantwoord economisch-ecologisch programma dat resulteert in een optimale landbouwproductie in voor het milieu aanvaardbare omstandigheden. Tot zover zijn er, mijns inziens, geen moeilijkheden. Maar dan begint het.

Ik wens dan ook enkele punten aan te halen.

Ten eerste, om op te lossen moet men weten wat er dient te worden opgelost. Met andere woorden, welk aandeel heeft de landbouw in de vervuiling van het milieu? Wij kunnen dit niet leren uit de SOBEMAP-studie. Ze geven trouwens zelf toe dat zij het niet weten en ze steunen op een uiterst beperkte vaststelling die wetenschappelijk gezien, onnauwkeurig en niet-deskundig werd geïnterpreteerd.

Evenmin zijn andere nauwkeurige gegevens bekend. Wel circuleren enorm veel cijfers en theorieën, gaande van de totale mestproductie is afval en vervuult dus voor 100 procent tot de totale mestproductie is grondstof en vervuult dus helemaal niet. Noch het ene noch het andere is juist. Er moet studiewerk komen en vooral een juiste – niet demagogische – interpretatie, met correcte balansen om als leidraad te dienen voor het uitstippelen van het beleid.

De heer J. Dufaux : Door het gesjoemel met de cijfers kan men nu geen juiste interpretatie geven.

De heer G. Beerden : Ook daaraan heeft de landbouw medewerking verleend. Er bestaan trouwens heel wat gegevens, maar hier gaat het meer om de interpretatie van de gegevens dan om de gegevens zelf.

Ten tweede, de opgave waarvoor de landbouwsector staat is dus het bereiken van een balans tussen de aanvoer van nutriënten via krachtvoer en bemesting enerzijds en de vastlegging in de bodem en/of afvoer ervan anderzijds. Evenwicht moet resulteren in concrete reglementen voor het gebruik van krachtvoer en natuurlijke en scheikundige meststoffen.

Ten derde, bovendien is en blijft de landbouw een economische activiteit, die aan mededingingsregels is onderworpen. Ook dat element speelt een rol en geeft het debat een ruimere dimensie. Wij kunnen immers moeilijk regels aanvaarden die strenger zijn dan deze van de buurlanden waarmee we moeten concurreren. Overleg op EEG-vlak om gemeenschappelijke maatregelen uit te werken is zeer verantwoord.

Ten vierde, ten slotte denk ik dat alle maatregelen die men wil uitvaardigen best genomen worden in goede verstandhouding met de betrokken sector. De problemen zijn zo bedrijfsgebonden wat in de landbouw een grote spreiding betekent dat er alleen resultaat te verwachten is indien de sector zelf bewust meewerkt.

Ik maak mij zorgen over wat ik allemaal hoor over de geplande initiatieven.

Ten eerste, het lang verwachte mestdecreet is er nog niet. Wel circuleren er veel versies die me, de ene al meer dan de andere, schrik inboezemen.

Daarom geef ik enkele waarschuwingen.

Ik pleit voor een geleidelijke overgang, want ik vind het niet haalbaar, en dus niet zinvol om van vandaag op morgen weliswaar ideale normen op te leggen die in de praktijk niet onmiddellijk kunnen worden toegepast. Zoals in iedere economische sector zijn investeringen in landbouw ook toekomstgericht en moeten eventuele beperkende maatregelen

Beerden

geleidelijk worden ingevoerd en vooral lang genoeg op voorhand gekend zijn.

Ik ben tegen betutteling van de sector en tegen een loodzware administratie over teeltplannen, dierbezetting, mestgegevens, enzovoort. In de praktijk kan zo iets niet werken en zal dus een echte oplossing maar bemoeilijken.

Ik denk dat het systeem het beste functioneert als het wordt georganiseerd en gefinancierd door de sector zelf. Ik pleit er dus voor dat de werkingskosten van de Mestbank gefinancierd worden met heffingen op kunstmest, krachtvoer en veebezetting, in verhouding tot de omvang van het bedrijf. Die heffingen mogen niet verdwijnen in het MINA-Fonds, maar moeten worden gereserveerd voor de eigen Mestbank. Verder moet de overheid bijdragen voor investeringen volgens de klassieke methoden, en uiteraard instaan voor de controle.

Ten tweede, lees ik dat het atkveren van uitbatingsvergunningen zou worden stopgezet. In principe aanvaard ik wel dat tijdelijk, in afwachting van een definitieve regeling, zo'n beslissing wordt genomen, maar waarom alleen ten opzichte van de landbouw. Er is ook ander giftig afval.

Bovendien vraag ik mij af of een circulaire voldoende rechtszekerheid biedt. Ik hoop ook dat zo'n circulaire niet absoluut, maar praktijkgericht wordt opgesteld en dat lopende dossiers, die omwille van allerlei procedures niet konden worden afgewikkeld zonder verder onderzoek niet worden geblokkeerd. Vergeten we niet dat achter elke aanvraag meestal een bedrijfsleider staat die een familiaal bedrijf uitbaat.

Ten derde, heb ik vernomen dat er een besluit in de maak is om vegetatiewijzigingen vergunningsplichtig te maken. Ik wil niet voorlopen op de uiteindelijke beslissing, maar ik wil er de aandacht op vestigen dat er gewestplannen bestaan en tot nader order rechtsgeldig zijn en dat daaring „agrarische gebieden met ecologische

waarde" en „landschappelijk waardevolle agrarische gebieden" zijn afgebakend. Uiteraard zijn die gebieden allereerst landbouwgebieden, waar landbouwteelten mogelijk moeten zijn en waar bedrijfseconomische teeltplannen kunnen worden toegestaan. Indien men er toch iets aan wil doen, maken de artikelen 36 en 38 van de wet op het natuurbehoud een vergoeding mogelijk.

Ten vierde, handel ik over de beheersovereenkomsten die inzake natuurbeheer worden afgesloten.

De Voorzitter : Mijnheer Beerden, ik vraag u zeer kort te zijn want uw spreektijd is verstreken.

De heer G. Beerden : Hoeveel aanvragen zijn er op het ogenblik, over hoeveel hectaren gaat het en in welke zones liggen ze ?

Ten vijfde, hoop ik dat de uitvoeringsbesluiten voor de landinrichting snel worden genomen, want ik ben ervan overtuigd dat deze instelling voor vele problemen een oplossing kan bieden.

Mijnheer de Minister, Limburgers zijn mensen die vertrouwen hebben in mensen, tot ze vaststellen dat het niet meer kan. Dit heb ik met u nooit meegemaakt. Bovendien zijn we al jaren vrienden. Ik heb dus volkomen vertrouwen in u en in uw beleid.

Ik ga er van uit dat u vooruitgang wil maken met het milieubeleid, met eerbiediging van alle factoren die hierin een rol spelen. Ik reken erop dat u, zonder drastisch af te wijken van uw plannen, de gulden middenweg zoekt voor deze moeilijke problemen.

Ik weet dat u als hoerenzoon, maar vooral als burgemeester van een landelijke gemeente niet vervreemd bent van de landbouw, zoals velen nu helaas zijn als gevolg van de technische evolutie. U weet nog dat biefstuk van het rund komt en niet van de slager, en melk van de koe en niet van de kruidenier of van de melkboer. (Applaus)

De Voorzitter : De heer Cuyvers heeft het woord.

De heer J. Cuyvers (op de tribune) :

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, de bespreking van de begroting is de gelegenheid bij uitstek om het beleid dat u volgend jaar wil voeren kritisch te beoordelen. Wij, Groenen wijzen uw beleid af als een onvoldoende bijsturing van de verderschrijdende milieuproblematiek.

Door dit beleid uit te voeren zult u er volgens ons, mijnheer de Minister, spijtig genoeg niet in slagen de milieuverontreiniging terug te dringen, de aangroei van de milieuverontreiniging te beletten, laat staan de historisch opgebouwde milieuschuld van verontreinigde bodems, zoals black points, verontreinigd slib en aantasting van het grondwater met nitraten en micropolluenten echt terug te dringen.

Nochtans is dit laatste voor de Groenen de echte opdracht waar de verschillende Executieven in samenwerking met de nationale Regering en de verschillende parlementen voor staan. WC moeten toch onze kinderen een leefbare wereld nalaten omdat WC onze wereld van hen in bruikleen hebben gekregen en niet geërfd hebben van onze voorouders.

Een leefmilieubeleid dat dergelijk ambitieus maar enig echt menselijk verantwoord doel nasteeft kan pas efficiënt ontwikkeld worden als het de volgende krachtlijnen belichaamt. Ten eerste, externe integratie. Binnen de Belgische context en het grensoverschrijdend karakter van de leefmilieuproblematiek moet een Vlaams Milieubeleidsplan harmonisch geïntegreerd zijn in een nationaal Milieubeleidsplan.

Echt milieubeleid is een tweesporenbeleid waarop de trein naar een gezond milieu tegelijkertijd moet gebruik maken van een preventieve produktpolitiek en een effectgerichte milieuhygiëne. Wat de preventieve produktpolitiek betreft doet u, noch de Staatssecretaris voor Leefmilieu Miet Smet er echt iets aan. Wij zijn nog steeds in blijde verwachting van de eerste echte economische produktwet. Mevrouw Smet heeft deze wet reeds herhaaldelijk aangekondigd, maar hij blijft uit. Nochtans

Cuyvers

vormt dit voor ons de preventieve en enige efficiënte aanpak van de milieuproblematiek.

Ten tweede, een effectgerichte milieuhygiëne dient te werken aan de bron van de emissie. Niet alleen op het nationale en Europese niveau moet u dringend die externe integratie gaan realiseren, maar ook op het regionale niveau. Materies waaraan we zo spontaan denken zijn onder meer rationeel energiebeleid, regionale economische expansie en wetenschapsbeleid.

De kans op slagen van een Vlaams milieubeleid in die geïntegreerde visie valt of staat in de mate dat u er in slaagt met uw collega, L. Waltniel, bevoegd voor Ruimtelijke Ordening, te komen tot één globale benadering van de open ruimte die u beiden in gelijke mate tracht hard te maken. Zolang het ruimtelijk wanbeleid blijft duren, blijft Leefmilieu dweilen met de kraan open voor het instandhouden van waardevolle ecosystemen.

Nochtans staat ons ecologisch patrimonium nog altijd onder te zware druk. Ik citeer de Belgische Natuur- en Vogelreservaten: „Een vierde van de Belgische plantensoorten staan op het punt van verdwijnen... De helft van de zoetwatervissoorten en ook van de vlinders zijn sterk bedreigd in hun voortbestaan... Circa 40 procent van de broedvogelsoorten nemen duidelijk af in aantal.

Deze afnemende trends kunnen enkel in de andere richting gestuurd worden door een offensief natuurbeleid.

Behoud van natuurwaarden in reservaten is hiervoor de eerste vereiste. Maar de reservaten staan in zeer nauwe relatie met de omgeving. Een uitwisseling van planten en dieren, een ongestoorde waterhuishouding, een hoge kwaliteit van de ruimte en het milieu zijn essentieel voor het voortbestaan van de natuur.

Natuurreservaten moeten dan ook uitgebreid worden tot echte natuurkerngebieden. Door middel van natuurontwikkelingsgebieden, verbindingzones en een bufferbeleid moe-

ten deze grote natuurgebieden aaneengeschakeld worden tot een duurzame groene hoofdstructuur voor Vlaanderen.

Alleen een beleid van absoluut behoud van de huidige natuurwaarden, gekoppeld aan een doorgedreven natuurherstel en een actieve natuurontwikkeling biedt de natuur een toekomst”.

De aanslagen op de open ruimten in Vlaanderen, die toch al zo schaars zijn, moeten stoppen. Teveel wordt aan die stelling alleen maar lippen dienst bewezen. De recente lotgevallen van de Assebroekse Meersen en de ontwateringswerken aan de Handzamevaart te Werken tonen duidelijk aan dat ecologische waardevolle agrarische landschappen met hun unieke flora en fauna constant gevaar lopen vanuit het streven de landbouwopbrengsten te verhogen door zogenoemde waterbeheersingswerken.

Uw Natuurbehoudsplan dat u aankondigt voor 1990 kunt u niet hard maken, u kunt geen offensieve strategie van natuurbouw realiseren wanneer u niet zorgt voor het feit dat de ruimtelijke ordening gebeurt **vanuit** het perspectief van ondersteuning van het leefmilieubeleid.

In dat kader dringt zich een uitvoeringsbesluit van artikel 44, paragraaf 1, ten vierde op. Pas dan kunnen we vegetatiewijzigingen vergunningsplichtig maken en bijgevolg flink afremmen in waardevolle ecologische gebieden.

Ik hoop dat de Vlaamse Executieve zal blijven waken over die BPA's die een te grote afwijking van het Gewestplan willen realiseren en die zal blijven afwijzen tegen de druk van bepaalde machtige drukkingsgroepen van industriëlen, recreatiebaronnen en hereboeren in. Ik houd een pleidooi voor interne integratie, de integratie binnen uw bevoegdheid, mijnheer de Minister. De sectoren natuurbehoud en natuurbouw beschouwen zich terecht als de kleine broertjes van de grote slokop aan financiële middelen, de milieuhygiëne. Het feit dat u voor volgend jaar een Natuurbeleidplan aankondigt is een eerste blijk van uw poging die kritiek van

de natuurverenigingen, dat uw Milieu-Plan in feite zich beperkte tot een Milieu-Plan, ernstig te nemen en dus wil wegnemen.

Naarmate we meer zicht krijgen op de reële bestedingen van het Milieu-Fonds, waar we nu nog niet over beschikken, iets wat we betreuren, zal het voor ons duidelijk worden in welke mate u werkelijk de nodige kapitalen kunt mobiliseren voor natuurbehoud en natuurbouw. Nu worden ze met een kluitje in het riet gesturd.

Concreet, welke bedragen kunt u besteden in 1990 voor deze twee sectoren ?

De verdere lotgevallen van het bosdecreet, wat ook in de lente van 1990 zal besproken worden in de Vlaamse Raad, zal ons meer leren over welke wind er waait.

Gezien de zeer bescheiden mogelijkheid van de natuurbehoudsector zelf de nodige sommen te genereren, moet u in de toekomst misschien een groter gedeelte van de bijdrage van de Vlaamse Regering in de stijging van uw budget rechtstreeks doorverwijzen naar deze zwakke sectoren ?

De Vereniging voor Belgische Natuur- en Vogelreservaten onderbouwt haar stelling dat het Natuurbeleid tot nu toe en ook in de begroting 1990 stiefmoederlijk wordt behandeld.

Zij vindt ten eerste dat de investeringen in natuurbehoud ondermaats zijn en blijven. Ten tweede, vindt zij de uitgangspunten veel te minimalistisch.

Voor v.z.w.-Natuurreservaten is aankoop, door gebrek aan overig natuurbeleid, het enige actuele beleidsinstrument. Andere middelen, zoals vergunningsplicht voor vegetatiewijzigingen, een echte planologische bescherming, of een MER-regeling die specifiek rekening houdt met natuurwaarden, heeft met name de Executieve tot dusver niet gerealiseerd.

Zij pleiten voor 1 miljard investeringen in verwervingen. Voor de jaren 1990-2000 pleit v.z.w.-Natuurreservaten voor een gepland tegenoffensief tegen de vernietiging van de natuurwaarden en de inname van de open

Cuyvers

ruimte. Hierbij moet jaarlijks minimum 1 miljard in verwervingen en veiligstelling geïnvesteerd worden. Daarenboven moeten middelen vrijgemaakt worden voor de ontwikkeling van een ecologische hoofdstructuur, met grote eenheden natuur, bufferzones en verbingsgebieden.

Zij vinden de stijging van de werwingstoelagen te bescheiden.

De v.z.w.-Natuurreservaten vindt dat het MINA-Fonds de uitvalbasis moet worden voor een vernieuwd natuurbehoud, met technieken als beheersovereenkomsten met het oog op natuurvriendelijke activiteiten of met het oog op de bescherming van kleine landschapselementen.

Ook bij de landbouworganisaties en zelfs bij de Belgische Boerenbond dringt langzamerhand het besef door dat natuurbehoud, natuurbouw en landbouw niet noodzakelijkerwijze als water en vuur tegenover elkaar moeten blijven staan.

In zijn brochure Landbouw en natuur stelt de auteur Tijskens van de Belgische Boerenbond onder meer een doorgedreven zoneringsplan voor van de open ruimte, gaande van zuivere natuurreservaten over een heel gamma van gebieden met verschillende wijzen van landbouw tot zuivere landbouwgebieden.

Dit betekent uiteraard niet dat Agalev die belangrijke standpuntwijziging volmondig beaamt, maar ze opent toch een interessante denkspite die u mijnheer de Minister, eens kunt onderzoeken in het kader van het door u aangekondigd Natuurbehoudsplan.

De heer D. Vervaeet : Wat biedt uw partij ter aanvulling van dat plan aan ?

De heer J. Cuyvers : Dit plan is voor ons een interessante denkspite die wij samen met anderen moeten helpen verder ontwikkelen. De Minister zal beter dan wij de mogelijkheden kennen. Er moet een samenwerking komen met de Minister van Landbouw en eventueel met de Europese Fondsen. Het besluit van de heer Tijskens,

dat ik u niet zal voorlezen, is ook interessant. Het geeft zelfs een antwoord op uw vraag, mijnheer Vervaeet, omtrent de verbingsselementen, de groene lijnen in het landschap die noodzakelijk zijn om de kleine natuurreservaten niet te isoleren.

De heer D. Vervaeet : Maar wat zegt uw partij ?

De heer J. Cuyvers : Mijnheer Vervaeet, AGALEV stelt vast dat er toenaderingspogingen zijn van de machthebbers en dat zij daar moet op ingaan.

De heer D. Vervaeet : Niet helemaal.

De heer J. Cuyvers : Ik houd zeker geen pleidooi voor het ongebreideld gebruik van kunstmeststoffen, ook geen pleidooi voor de ongebreidelde expansie van de bio-industrie. Zulke zaken zullen wij zeker nooit dulden, zeker niet in natuurgebieden. Als dat de bedoeling van de Belgische Boerenbond zou zijn, dan staan wij daar zeker niet achter. De werkelijke gedachten van de Belgische Boerenbond kan ik natuurlijk niet lezen. Ik heb geen kristallen bol. Ik kan alleen maar toejuichen dat ze met initiatieven voor de dag komen die een toenadering tussen de landbouw en de milieuvrenigingen mogelijk maakt. AGALEV vindt dat ze zulke initiatieven moet steunen, maar ook kritisch beoordelen. En ik stel ook voor dat de Commissie-Leefmilieu dat initiatief kritisch zou volgen.

De heer D. Vervaeet : Waarom maakt u zich zo boos ?

De Voorzitter : Ik hoop dat de heer Vervaeet beseft dat zijn spreektijd loopt als hij de heer Cuyvers in de rede valt.

De heer D. Vervaeet : Op al de opmerkingen die u maakt geeft de Volksunie u deze week een antwoord.

De heer J. Cuyvers : Wij zijn zeer nieuwsgierig naar uw antwoord om te zien in welke mate u het milieu efficiënt gaat beschermen. Ik stel vast dat eindelijk de zweep van AGALEV effect heeft. Dat andere partij- en ook initiatieven nemen op gebied

van leefmilieu kunnen wij alleen maar toejuichen.

De heer D. Vervaeet : U gaat gedeeltelijk bij de duivel te biecht.

De heer J. Cuyvers : Wij zeggen alleen dat het om een interessante denkspite gaat.

De heer D. Vervaeet : Ik herhaal dat u geen alternatief hebt of geen plan ter aanvulling. En dat vind ik erg.

De heer J. Cuyvers : Mijnheer Vervaeet, ik heb hier al herhaaldelijk gepleit voor een geïntegreerd milieubeleid, zowel op het Vlaamse niveau als op dat van de verschillende Gewesten. Zowel bij Minister Kelchtermans als bij Minister Miet Smet heb ik al meermaals gepleit voor een productpolitiek voor een preventief milieubeleid. Dat is het enige wat echt efficiënt is. Bijvoorbeeld dankzij het terugdringen van de verzuring kunnen wij misschien, volgens het Nederlandse Zorgen voor Morgen althans, erin slagen een vijfde van de bomen die er nu nog staan, te redden. Zulke zaken vinden wij belangrijk.

Een drastische aanpak van de agrarische vervuiling is noodzakelijk, luidens de heer J. Caudron (VU)

De heer D. Vervae : U verwijst naar het programma van anderen, niet naar uw eigen programma. Het is daarover dat ik mij zorgen maak.

De heer J. Cuyvers : Mijnheer Vervae, als wij over dezelfde infrastructuur als het Kabinet zouden beschikken, zouden wij ons programma veel beter kunnen onderbouwen.

De Voorzitter : Uw tijd is om, mijnheer Cuyvers.

De heer J. Cuyvers : Mijnheer de Voorzitter, ik zou nog snel iets willen zeggen over het Milieudekkingsplan en in dat verband het beeld gebruiken van het dweilen met de kranen open.

Voor de Groenen beperkt dit plan zich tot een financieringsproject voor de versnelde bouw van waterzuiveringsinstallaties en tot het kanaliseren van de afvalstroom. Ingevolge een heropleving van de economische bedrijvigheid zal het volume verontreinigd water toenemen. Het debiet van het water dat uit de kraan stroomt zal geweldig toenemen door het ontbreken van een economisch preventief produktbeleid. AGALEV stelt vast dat het totale en reële debiet niet wordt afgeremd. Het vergroten van het volume afvalwater is een grote verdwijning van de industriële vervuilers. Ze respecteren de normen die meestal debietgebonden zijn.

Om met mijn beeldspraak verder te gaan, mijnheer de Minister, zeg ik u, dat u door de verhoging van de milieuheffing misschien de oppervlakte van de dweil vergroot, maar het te dweilen mengsel niet voldoende vermindert. Wij vragen ons ook af of u wel over genoeg deskundige dweilers beschikt. Naar wij vernamen zou uw Administratie geplaagd worden met een braindrain. De industrie is tuk op geschoold personeel en zou uw Administratie afromen.

De Voorzitter : De heer Dufaux heeft het woord.

De heer J. Dufaux : Mijnheer de Voorzitter, het is nu zowat 10 maanden geleden dat ik mijn eerste stappen zette in dit halfroond en in dit van

de Senaat. En mijn oude functie en dito interessepunten indachtig, bleef ik al deze tijd de problematiek van ons leefmilieu met aandacht volgen.

Vier jaar geleden was de CVP in Limburg nog niet zo erg in leefmilieu geïnteresseerd, zodanig dat ik zelfs de post van député voor Leefmilieu kreeg. De interesse voor het leefmilieu bracht mij ertoe een uitgebreide knipselverzameling aan te leggen rond de leefmilieuproblematiek, en hoe kan het ook anders, zo werd ik veelvuldig geconfronteerd met de naam van Theo Kelchtermans.

Het minste wat men kan zeggen is dat de Minister een ambitieus man is, een man met plannen. Nu als Minister is hij niet alleen in dat geval en in Limburg lopen zeker een paar excellenties rond die elkaar wat mediageilheid betreft, graag de loef afsteken.

Zo rijden de enen rond met autobussen en de anderen met fietsen ! Sedert u, mijnheer de Minister, aan het hoofd staat van het Departement van Leefmilieu werden wij in elk geval overstelpt met een aantal plannen en studiesyndicaten die alle de stempel Kelchtermans meekregen.

Vroeg op het jaar werden wij opgeschrikt door het Mina-Plan, later werd ons voor december nog een Milieudekkingsplan beloofd en intussen waren de studiesyndicaten voor het waterzuiveringsbeleid en het watervoorzieningsbeleid in actie getreden.

De Minister beloofde ons een grond-databank en een geografisch informatiesysteem, een bodembeleidsplan tegen eind november, een Mestbank, een Milieubeleids- en ontwikkelingsplan en een doorlichtingsverslag over de OVAM en het afvalstoffenbeleid.

Sinterklaas was heel het jaar door in Vlaanderen aanwezig. „Kelchtermans kiest voor daden”, „in 1995 moet Vlaanderen proper zijn”, „Milieu en natuur, dank zij Theo Kelchtermans, met miljarden opgewaardeerd in de Vlaamse Begroting”, „Kelchtermans : wij zijn geen cowboy's meer”, waren slechts enkele van de ronkende titels.

Nu ja, deze zullen we maar aan de

verantwoordelijkheid van de journalisten toeschrijven. Of ons leefmilieu er zelf in de voorbije periode op vooruitging, durf ik nochtans met klem betwijfelen.

Deze groene draad loopt niet enkel door mijn betoog en dat van andere sprekers, maar zelfs door het betoog van uw woordvoerder.

Het minst wat men nochtans kan zeggen is dat de Minister over enorme middelen beschikt.

Vooreerst is er de ontzettende bereidheid van iedereen om aan ons leefmilieu iets te doen. De alarmkretten die nu reeds jaren geslaakt worden, samen met de sensibiliseringscampagnes gehouden door de leefmilieubewegingen en vooral samen met de opvoedkundige aanpak gerealiseerd in het onderwijs, hebben er toe geleid dat iedereen bereid is voor het leefmilieu iets te doen.

De Ministers voorzagen dan ook in de begroting 1990 een merkelijke verhoging van de kredieten voor Leefmilieu en daarenboven kreeg u de zeldzame eer om via nieuwe milieuheffingen niet onbelangrijke sommen binnen te rijven die u moeten toelaten inzake het leefmilieu heel wat werk te verrichten.

Het doel van mijn uiteenzetting is inderdaad mijnheer de Minister, u er op te wijzen dat de studietijd voorbij is, dat „Kelchtermans kiest voor daden” dringend nodig is en dat de tijd van actie en onderneming aangebroken is. En als u het mij toelaat : deze realisaties dienen niet enkel gerealiseerd te worden in de water- en bodemzuivering, waar dankzij het systeem van de heffingen gelden gaan worden geaffecteerd, maar ook diverse andere sectoren dienen aan bod te komen.

Daarenboven wil ik enkele bemerkingen maken en vragen stellen aangaande het apparaat dat u ter beschikking hebt om deze grootse plannen te realiseren. En opdat u niet zou vergeten te antwoorden, zoals in de Commissie voor Leefmilieu van de Vlaamse Raad, waar de commissarissen een viertal uren ijverig vragen stelden en u op een draffe in 30 minu-

Dufaux

ten antwoordde, zal ik iedere vraag met een nummer vermelden en wil ik er op aandringen dat iedere vraag correct zou beantwoord worden.

Er is inderdaad een schril contrast mijnheer de Minister, tussen de ambitieuze plannen die u te pas en te onpas verkondigt en de inmiddels verkregen middelen enerzijds en de administratieve uitbouw waarover u beschikt anderzijds.

Het Bestuur van Leefmilieu van het nieuwe Ministerie van Leefmilieu en Infrastructuur is zeer zeker onderbezet. U zelf deelt ons mede dat het personeelsbestand - exclusief de jongerenstage - slechts beperkte wijzigingen onderging. Een euforistische wijze om uit te drukken dat het bestuur van AROL met 12 eenheden afslankte, ATD, Dienst Landbouwstructuren met 8 eenheden verminderde, exclusief uiteraard de 42 muskusratvangers die u mocht overnemen. Wel was er een aangroei in de Vlaamse Landmaatschappij, de Vlaamse Watervoorzieningsmaatschappij, de Waterzuiveringsmaatschappij en OVAM, maar ook deze aangroei staat in schril contrast met de door u voorgenomen plannen en doelstellingen in deze parastatalen.

Daarenboven hebben de doorlichtingsstudies, gerealiseerd in opdracht van uw voorgangers, evenals de studie van de Commissie onder leiding van de heer de Ryck, voor de nodige onrust gezorgd in OVAM en VWZ. En onrust in een administratie wil zeggen immobilisme en slecht functioneren. U hebt de dringende opdracht hieraan een einde te stellen en alle mankracht optimaal te laten functioneren.

Ten eerste, had ik graag vernomen welke plannen de Minister koestert inzake een kwalitatieve verbetering van zijn personeel. Met andere woorden zijn er middelen en mogelijkheden voorzien om gespecialiseerd, milieudeskundig, opgeleid personeel aan te werven en in te schakelen.

Het hoeft geen betoog dat een mate-

rie als het leefmilieu deskundigheid vereist. In diverse scholen zijn thans de nodige opleidingen voorzien om gekwalificeerd personeel af te leveren.

Ik heb de indruk dat op administratief vlak, alles nog te zeer verloopt via de normale graduaties. Er wordt onvoldoende rekening gehouden met de speciale diploma's ter zake.

- *De heer A. De Beul, Ondervoorzitter, treedt als Voorzitter op.*

Ten tweede, heeft de Minister de nodige middelen voorzien om aan het personeel, in dienst in zijn Departement de nodige bijscholing en opleiding te geven om optimaal te kunnen functioneren? Heelwat mensen bekommeren zich om ons leefmilieu, zijn dagdagelijks bezig met het vergunningenbeleid, met studiewerk, met hun controlerende of adviserende taak. Dit alles verloopt echter ongecoördineerd.

De Vlaamse Raad moet zich tot doel stellen, in het belang van het leefmilieu, meer coördinatie te scheppen. We moeten ons tot doe-i stellen iedere kracht die bij het leefmilieu betrokken is, optimaal te gebruiken. Dringend dient u werk te maken om op alle niveau's. Gewest, provincie en gemeente een optimale structuur tot stand te brengen die ons milieubeleid efficiënt kan regelen en begeleiden. De opdracht die u gaf aan de Vlaamse Interuniversitaire Commissie inzake het ontwerpen van een voorontwerp van kaderdecreet inzake milieuhygiëne enerzijds en de vraag van de Vlaamse deputaties naar een concrete taakstelling bij decentralisering en deconcentrerend-derzijds, zou er moeten toe leiden dat op alle niveau's. Gewest, provincie en gemeente een optimale structuur tot stand komt. Overleg tussen de verschillende beleidsniveaus is zeker nuttig.

Allicht is het nog nuttiger het stelsel van de milieuvergunningen grondig te herzien en een ruimere bevoegdheid te geven aan het provinciale en gemeentelijke niveau, die op basis van normen, internationaal, nationaal of regionaal vastgelegd, kunnen instaan voor een correct vergunnings-

beleid en een adequate controle. De integratie van de provinciale diensten van AROL en van de provinciale diensten van Leefmilieu met een duidelijk afgelijnde taakverdeling tussen vergunningverlenende en controlerende overheid, zou allicht tot een vluggere, correctere en meer doeltreffende milieuvergunningverlening leiden.

Als men daarbij dan nog de reeds lang beloofde, maar in de begroting 1990 weer niet gerealiseerde, ondersteuning van het gemeentelijk milieubeleid zou realiseren, dan zou eens te meer een stap gezet zijn naar een geïntegreerd milieubeleid.

Mijnheer de Minister, ik zal vandaag niet blijven stilstaan bij de rampzalige situatie van de Vlaamse Waterzuiveringsmaatschappij, vermits wij morgen de gelegenheid zullen hebben daarover te praten.

Ik stel enkel vast dat het reeds achttien maanden geleden is dat de fusie tussen de VWZ en de WZK tot stand kwam. Een van de doelstellingen van deze fusie bestond erin tot een betere personeelsstructuur te komen. Indien men werkelijk werk had gemaakt van de integratie van deze beide personeelsformaties dan zou ter zake een resultaat zijn bereikt.

Achttien maanden later echter is er op geen enkel ogenblik werk gemaakt van de integratie van de personeelsformatie van deze twee maatschappijen.

En dan maar klagen dat de VWZ niet in staat is het nodig aantal aanbestedingsdossiers af te leveren!

Mijn derde vraag luidt: Wat zijn de inzichten van de Minister ter zake?

Mijnheer de Minister, vervolgens wil ik u nog wijzen op de archaische of ambachtelijke wijze waarop uw diensten uitgerust zijn. Toen onlangs België opgeschrikt werd door een ontploffing te Jette, bleek al-as dat niemand er toe in staat was om een overzicht te geven van het aantal in België toegelaten schietstanden, van hun ligging, noch inhoud van hun vergunning.

En zo kom ik tot een tweede aan-

Dufaux

klacht : het ontbreekt u niet alleen, mijnheer de Minister aan het ambtelijk apparaat. Uw ambtenaren moeten daarenboven nog werken met voorhistorische middelen. Er is een duidelijk gebrek aan informatisering en vooral geïntegreerde informatisering naar de lagere echelons toe.

Daarom zou ik u, ten vierde, willen vragen naar uw plannen en inzichten in deze zaak.

Indien wij inderdaad meer voor het leefmilieu willen doen, zullen wij met dezelfde mankracht meer moeten realiseren. Een correcte en gedetailleerde inventarisatie van de milieutoestanden in Vlaanderen en het inschakelen hierbij van een milieudatabank, geïntegreerd met de provinciale en gemeentelijke overheid zou allicht een enorme vooruitgang betekenen. De vrijgekomen mankracht kan vervolgens worden ingezet om taken inzake controle en sensibilisering uit te oefenen.

In dezelfde zin lijkt mij een gecoördineerde en geïntegreerde aanpak van de milieubeleidsvoorlichting even noodzakelijk. Uw Departement en al de parastatalen die ervan afhangen zouden best op een gecoördineerde wijze de sensibiliserings- en voorlichtingscampagne voeren.

Wel dien ik hier te waarschuwen voor een al te doorgedreven personifiëring van deze campagne. Het belang van ons leefmilieu dient voorrang te krijgen op de figuur van de Minister.

Een laatste pijler waarop een degelijk beleid stoelt, is de terugkoppeling naar de basis. En ook daar schort er wat, mijnheer de Minister. Op een ogenblik dat u een Milieubeleidsplan '90-'95 aankondigt, bent u helemaal niet klaar met de structuren die de nodige waarborgen moeten bieden voor inspraak. Noch uw overleg met de sociale partners, noch uw overleg met de basis, namelijk de milieuverenigingen is efficiënt.

Graag had ik van u vernomen hoever het staat met de door u aangekondigde oprichting van de Milieu-Raad, als ook met de administratieve omkadering van deze Raad.

Mijnheer de Minister, het leefmilieu verdient meer dan show- en slogantaal. Leefmilieu verdient meer dan plannen en studiesyndicaten. Leefmilieu verdient onze dagelijkse aandacht en zorg. Leefmilieu verdient actie en inzet. Het is hoog tijd om tot daden over te gaan. (*Applaus bij de SP*)

De Voorzitter : De heer Caudron heeft het woord.

De heer J. Caudron (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, het ongebreidelde winstbejag van de nijverheid en de onverdedigbare laksheid van de overheid hebben van Vlaanderen, in nog geen halve eeuw tijd, de landstreek met de meest vervuilde waterlopen gemaakt in heel Europa.

Het is een echte schande, en ik geloof dat wij het er nu stilaan allemaal over eens zijn dat daaraan dringend wat moet gedaan worden.

De Vlaamse Regering heeft op 21 oktober 1987 zichzelf de verplichting opgelegd om uiterlijk tegen 1 juli 1995 ons oppervlaktewater voldoende te zuiveren, opdat het de vastgestelde basiskwaliteit zou halen. Wij zijn nu meer dan twee jaar verder, maar fundamenteel is er nog helemaal niets veranderd aan deze smerige gang van zaken.

Op zijn beurt wil Minister Kelchtermans, blijkens talloze intentieverklaringen die wij reeds liet hele jaar 1989 hebben mogen beluisteren, de watervervuiling vanaf 1990 doeltreffend aanpakken.

Wij zullen hem daarin steunen, maar hij mag het ons niet kwalijk nemen dat wij enige twijfel hebben over de doeltreffendeheid van zijn aanpak. Wij zien immers hoe hij sommige heilige huisjes blijft ontzien en vaag blijft over bepaalde beleidsaspecten.

Wij willen het hier vandaag hebben over drie zaken : de noodzakelijke drastische aanpak van de agrarische vervuiling, de onontbeerlijke stimulans voor een versnelde aanleg van gemeentelijke rioeringen en het overdreven centralisme dat het voor de gemeentebesturen zelfs onmogelijk maakt enige kleinschalige bijdrage te leveren tot de waterzuivering.

Ten eerste, de agrarische vervuiling op 3 juli 1989 besprak de Raad van Bestuur van de Vlaamse Waterzuiveringsmaatschappij, VMZ, in aanwezigheid van Minister Kelchtermans, een memorandum over de waterzuivering in het Vlaams Gewest.

Daarin wordt duidelijk gesteld dat, om tegen 1995 de vooropgestelde basiskwaliteit van het oppervlaktewater te bereiken, er nog een minimale investering nodig is van 40 miljard aan collectoren en waterzuiveringsinstallaties. Maar even duidelijk wordt daaraan toegevoegd dat dit doel maar kan gehaald worden indien naast de bovenvermelde middelen eveneens de overbestedingsproblematiek wordt opgelost. Dat er in heel Vlaanderen, maar voornamelijk in sommige delen van West-Vlaanderen en de Kempen, zwaar overbesteding wordt, is een feit dat niet meer kan ontkend worden. Zelfs door de Boerenbond niet.

Het SOBEMAP-rapport stelt onomwonden dat de landbouw in Vlaanderen verantwoordelijk is voor minimaal 20 tot 30 procent van de vuilvracht in onze waterlopen. U noemt deze cijfers – in navolging van de Boerenbond – verrassend en te ongenueanceerd maar u moet anderzijds toch toegeven dat deze soort van verontreiniging vrij ernstige vormen kan aannemen in gebieden van overbesteding.

Welnu, mijnheer de Minister, deze gebieden van overbesteding zijn talrijk in Vlaanderen. De Vlaamse bodem wordt werkelijk verpest met een teveel aan nitraten en fosfaten, afkomstig van de veeboerderijen en voornamelijk van de zogenaamde bio-industrie. En dan hebben wij het nog niet eens over het al te kwistige gebruik van kunstmeststoffen in de landbouw, eveneens een bron van vervuiling van het milieu.

In het memorandum van de Raad van Bestuur van de VMZ wordt gesteld dat het minimaal 40 miljard zal kosten – alleen al voor collectoren en rioolwaterzuiveringsinstallaties – om 6 miljoen inwoners-equivalenten te zuiveren, maar dat er via de overbesteding vergelijkbare hoe-

Caudron

veelheden in de waterlopen terecht komen.

Dit wil dus zeggen dat de landbouw alleen momenteel evenveel vervuult als de huishoudens van de zes miljoen Vlamingen !

In dit memorandum wordt dan ook terecht de vraag gesteld of het wel enige zin heeft miljarden te investeren in waterzuiveringsinfrastructuur, zonder de overbesteding in de landbouw fundamenteel aan te pakken.

Of u bereid bent dit te doen zullen wij zeer binnenkort kunnen vaststellen. In elk geval kan nu reeds worden gesteld dat een Mestbank geen oplossing zal brengen, tenzij u grote hoeveelheden over de grenzen van Vlaanderen kunt wegwerken. Dit lijkt mij geen fundamentele oplossing, maar enkel een verplaatsing van het probleem.

Een drastische toepassing van het principe „de vervuiler betaalt” lijkt mij alleszins efficiënter, maar dat vergt natuurlijk een sluitende inventarisatie en controle.

In sommige streken van Vlaanderen is het zo erg dat daar ronduit moet worden gedacht aan de vermindering van de bio-industrie, en drastische vermindering van de kunstbemesting. Want niet alleen het oppervlaktewater wordt verpest, maar eveneens het grondwater, zoals onlangs nog overduidelijk is gebleken uit een studie van het putwater in Oost-Vlaanderen.

Zonder een zeer drastische aanpak, op korte termijn, van de overbesteding in de landbouw zal elke investering in klassieke waterzuiveringsinfrastructuur vrij nutteloos blijken. Daarom is een krachtige aanpak van dit probleem prioritair. Tast in de beurs van de vervuiler, zodat het vervuilen voor hem te duur wordt, is hierbij de stelregel.

Om de mestkoe bij de hoorns te vatten, heeft onze Voorzitter, de heer Jaak Gabriels, onlangs zijn crisisdecreet inzake bodem- en waterbescherming ingediend. Deze crisismaatregel, waarvoor de VU de abso-

lute voorrang vraagt, moet gezien worden in afwachting van het overkoepelend ontwerp van het mestdecreet dat momenteel in voorbereiding is.

Ten tweede is er de versnelde aanleg van gemeentelijke rioleringen. Om de basis-waterkwaliteit te bereiken, vooropgesteld door de Vlaamse Regering, moet er vanaf nu tot 1995 nog zowat 171 miljard worden geïnvesteerd. Daarvan niet minder dan 97 miljard voor de verdere uitbouw van de gemeentelijke rioleringen.

Dat is een enorm bedrag, dat alleszins de financiële mogelijkheden van de gemeentebesturen ver overstijgt. Nu kunnen gemeentebesturen weliswaar subsidies aanvragen voor geplande rioleringswerken en als ze geluk hebben worden die na verloop van enkele jaren inderdaad voor 60 procent gesubsidieerd. Maar via dit vrij omslachtige systeem zullen de vooropgestelde doelstellingen tegen 1995 alleszins niet worden bereikt.

Dit is ook de mening van de VMZ die in het reeds geciteerde memorandum stelt dat investeringen in collectoren en rioolwaterzuiveringsinstallaties maar weinig baat kunnen bijbrengen indien niet gelijktijdig de uitbouw van de gemeentelijke rioleringsnetten wordt aangepast.

Daarom pleit de VMZ voor een gerichte gemeentelijke subsidiëringsoptiek. Ofwel – en hier overschatten zij blijkbaar hun mogelijkheden – het belasten van de VMZ met het aanleggen van bepaalde gedeelten van rioleringsnetten. Dit laatste is zeker niet aan te raden, mijnheer de Minister, want uit het SOBEMAP-rapport blijkt zonneklaar dat de VMZ zelfs de taken niet voldoende aankan die ze nu heeft, namelijk de bouw van collectoren en rioolwaterzuiveringsinstallaties en het onderhoud ervan. Een zelfs maar gedeeltelijk, overnemen van deze gemeentelijke taak zou eens te meer tot verlies van tijd en geld leiden.

Een gerichte gemeentelijke subsidiëringsoptiek is dus wenselijk, maar daarvan hebben wij tot op heden nog niet veel vernomen. Weliswaar hebben de gemeentebesturen reeds aan-

bevelingen gekregen om hun totaalrioleringsplannen-- TRP's – aan te passen, maar van enige subsidie is daarbij geen sprake.

De gemeentebesturen zijn nu allemaal bezig aan de opmaak van hun begroting voor 1990, of die is al klaar, maar zij kregen tot op heden nog geen enkele ministeriële impuls om in een versneld tempo hun gemeentelijk rioleringsnet uit te breiden, en elke inwoner te verplichten daarop aan te sluiten. Is dit geen belangrijk hiaat in uw vele plannen, mijnheer de Minister ?

Wat baten collectoren en waterzuiveringsstations als de gemeentelijke rioleringsstelsels fragmentair blijven zoals nu. Ook op dat punt zijn wij de rode lantaarn in Noord-West-Europa.

Een betekenisvolle budgettaire stimulant voor de gemeentebesturen is even belangrijk als een versnelde uitvoering van collectoren en rioolwaterzuiveringsinstallaties. wil u tegen 1995 de vooropgestelde doelstellingen bereiken.

Ten derde, het overdreven centralisme in de waterzuivering.

Tot 1982 mochten gemeentebesturen niet enkel rioleringen, maar ook collectoren en zelfs waterzuiveringsstations laten ontwerpen en uitvoeren.

Dat zij zich lang niet allemaal behoorlijk van hun taak hebben gekweten is een feit, maar ook de coördinatie van de initiatieven het veel te wensen over. Bovendien moet men de gemeentebesturen van de vele kleinere gemeenten van voor de fusie niet vergelijken met die van de doorgaans grotere gemeenten van na de fusie.

In 1982 sloeg het Vlaams centralisme toe en moest de Vlaamse Waterzuiveringsmaatschappij alle bestaande en in aanbouw zijnde waterzuiveringsinstallaties overnemen evenals de ontwerpen.

De gemeentebesturen mochten ook geen collectoren meer ontwerpen en aanleggen en hadden voortaan geen enkele bevoegdheid meer inzake waterzuivering in het algemeen. Ze

Caudron

mochten alleen nog rioleringen aanleggen.

In het reeds geciteerde SOBEMAP-rapport staat nochtans te lezen dat als eerste oorzaak van de huidige onbevredigende toestand inzake waterzuivering moet worden aangehaald : de overname in 1982 van alle installaties en ontwerpen door de VMZ. Bovendien wordt gesteld dat de VMZ tot op heden niet in staat is de haar toegekende middelen voor investeringsprojecten volledig te besteden. Een verdere centralisering van de bevoegdheden inzake waterzuivering bij de VMZ is dus uit den boze.

Ik wil eerder pleiten voor het betrekken van de gemeenten, die veel bestuurskrachtiger geworden zijn, bij de waterzuiveringsprojecten.

Zo is het toch absurd dat gemeenten, die kleinschalige initiatieven willen nemen voor de zuivering van beken of kleine rivieren op hun grondgebied, daarvoor de bevoegdheid wettelijk missen. Wanneer zij daarvoor geld willen uittrekken op hun begroting, dan moet de provinciegouverneur hen verhinderen dat geld uit te geven. Ik ken een gemeentebestuur, dat enkele miljoenen veil had voor de aanleg van een percolatierietveld voor 1600 inwoners-equivalenten, maar dat niet mocht uitvoeren.

Mijnheer de Minister, het wordt de hoogste tijd dat de gemeenten opnieuw de mogelijkheid wordt gegeven kleinschalige zuiveringsinitiatieven te nemen in landelijke gebieden, gesubsidieerd door de overheid en onder het toezicht van de VMZ.

Het uitsluitend blijven zweren bij grootschalige rioolwaterzuiveringsinstallaties zal onbetaalbaar blijken.

Volgens een recente studie van mevrouw Veerle Weze blijken een dertigtal Vlaamse beken in aanmerking te komen voor de toepassing van kleinschalige waterzuiveringsprojecten.

Ik weet dat er nogal wat scepticisme bestaat tegenover dergelijke projecten in het officiële wereldje van de waterzuiveraars-van-beroep en de aannemers.

Willen wij tegen 1995 de basiswaterkwaliteit bereiken die werd vooropgesteld, dan moeten ook kleinschalige waterzuiveringsprojecten daartoe kunnen bijdragen.

Geef de gemeentebesturen daartoe snel de kans, mijnheer de Minister, in het belang van ons watermilieu. *(Applaus bij de VU)*

De Voorzitter : Mevrouw Kestelijn-Sierens heeft het woord.

Mevrouw M.P. Kestelijn-Sierens *(op de tribune)* : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, waarde collega's eerst en vooral zou ik de Minister willen feliciteren voor zijn Beleidsplan inzake milieu en natuurbehoud. Zijn aanpak getuigt van zijn grote bekommernis voor de milieuproblematiek in Vlaanderen. Met het voorgenomen beleid worden de voorwaarden gecreëerd en wordt een aanzet gevormd om te komen tot een drastisch ecologisch herstelbeleid.

In het Mina-Plan werd het noodzakelijke basismateriaal verzameld voor dit drastisch beleid en het principe „de vervuiler betaalt” is een consequent principe dat zorgt voor een brongerichte aanpak.

Nochtans zou ik ten behoeve van het bedrijfsleven en meer specifiek de KMO volgende bedenkingen willen formuleren en volgende vragen willen stellen.

Zoals u zelf in de Commissie-Leefmilieu van de Vlaamse Raad hebt verklaard dient een goede wetgeving te beantwoorden aan de basisprincipes van rechtzekerheid, voorspelbaarheid en eenvoud.

In het Mina-Plan wordt aangekondigd dat een interuniversitaire commissie zou belast worden met het uitwerken van een globaal voorstel van gecoördineerde en geoptimaliseerde milieuwetgeving in Vlaanderen, die beantwoordt aan voormelde principes.

Bij het bedrijfsleven is inderdaad de vrees ontstaan voor de grote rechtsonzekerheid waarin zij terechtkomen. De heffingen zijn slechts voorlopig bepaald. Wat er op relatief korte termijn te gebeuren staat en hoe

de milieukosten zullen evolueren weet op dit ogenblik nog niemand. Toch moet elke goede bedrijfsleider zijn investeringen kunnen plannen. Dat is nu totaal onmogelijk. Zoals voor het gehele milieubeleid is ook op het vlak van de tarifiering een planmatig beleid noodzakelijk zodat de ondernemingen op voorhand en duidelijk worden geïnformeerd over de evolutie van de kosten en hun bedrijfsbeleid daaraan tijdig kunnen aanpassen.

In verband met de heffingen wordt er geen onderscheid gemaakt tussen grote en kleine bedrijven, alhoewel het voor de KMO moeilijker is om hun productieproces aan te passen. Het heffingssysteem is in feite een blinde belasting volgens het principe „gelijke monniken gelijke kappen”, terwijl er niet alleen van sector tot sector, maar ook van bedrijf tot bedrijf enorme verschillen vallen te noteren.

Ik hoop dan ook dat in de toekomst met de dimensie van het bedrijf zal rekening worden gehouden.

De heer A. Denys : Zeer juist. *(Onderbreking door de heer P. Van Grembergen)*

Mevrouw M.P. Kestelijn-Sierens : Ik heb toch gezegd dat ik een aantal bedenkingen wenste naar voren te brengen.

De heer P. Van Grembergen : Mevrouw, ik heb daar geen moeite mee en vind dat uitstekend. Het is trouwens niet goed dat men geen enkele kritische of inhoudelijke opmerkingen zou mogen maken precies omdat men tot de meerderheid behoort en men als het ware gestroomlijnd bij deze debatten zou moeten aanwezig zijn.

Het grote verschil bestaat echter hierin dat, wanneer die opmerkingen door uw fractie worden gemaakt, zij worden aanvaard en als loyaal worden beschouwd. Worden zij gemaakt door andere meerderheidspartijen dan wordt dat altijd als deloyaal afgedaan en als het zich niet houden aan het Regeerakkoord. Uw fractie zou zich moeten beraden over het feit dat wat voor de ene groep kan ook voor de andere moet kunnen.

Mevrouw M.P. Kestelijn-Sierens : Het hangt er soms van af hoe de opmerkingen worden geformuleerd.

De heer A. Denys : Wat collega Van Grembergen zegt is niet goed voor de politieke duidelijkheid. Woorden en daden lopen niet altijd gelijk. De afstand tussen woord en daad wordt steeds groter. De heer Van Grembergen pleit altijd voor de politieke cultuur maar dit houdt in dat men doet wat men zegt.

Ik constateer dat er hier al drie dagen enorme kritiek wordt geleverd op heel wat terreinen. Gisteren door de heer Cardoen, eergisteren door de heer Van Grembergen en ook door de heer Suykerbuyk, deze laatste over de Taalunie.

Wanneer er evenwel wordt gestemd, dan zijn ze het allen roerend eens. Neem van mij aan dat die afstand tussen woord en daad zeer ongunstig is voor de politieke geloofwaardigheid. (*Hevige twistgesprekken*)

Mevrouw M.P. Kestelijn-Sierens : De milieueffingen zullen terecht komen in een grote pot, het zogenaamde Mina-Fonds. De KMO's willen terecht een return van deze middelen. Dat bedrag zou ondermeer gebruikt moeten worden voor een sterkere ondersteuning van milieuvriendelijke investeringen door het toekennen van aanzienlijke hogere rentetoeelagen of kapitaalpremies. Ik weet dat dit de bevoegdheid is van uw collega. Gemeenschapsminister De Batselier, maar ik dacht dat het goed was dit hier toch naar voor te brengen.

Anderzijds zou uit het Fonds een financiële bijdrage voor de KMO's moeten komen, die een beroep doen op extern milieuadvies en ook voor het creëren van speciaal opgeleide KMO-milieuconsulenten.

Informatieverstrekking is essentieel voor de KMO's. De milieuwetgeving breidt voortdurend uit, de opvolging ervan is geen eenvoudige taak. Daarom moet de KMO een beroep kunnen doen op een milieuconsulent die kan adviseren bij de uitvoering van verplichtingen en milieuvriendelijke investeringen.

Er werden een twaalfstal prioritaire projecten voor de aanwending van

het Mina-Fonds naar voor gebracht. U heeft mijnheer de Minister, erop gewezen dat de lijst niet limitatief is en dat deze vatbaar is voor aanvulling en aanpassing. U heeft zich bereid verklaard om suggesties in overweging te nemen.

Mag ik u vragen om de suggestie in verband met een financiële bijdrage voor extern milieuadvies en milieuconsulenten, specifiek voor de KMO's ernstig in overweging te nemen ?

Kan de Minister mij tenslotte nog bevestigen dat de milieueffingen wel degelijk een bedrijfskost vormen en dus fiscaal aftrekbaar zijn ? Dit maakt voor de bedrijven uiteraard een aanzienlijk verschil uit.

Tot daar, mijn korte uiteenzetting vanuit mijn bezorgdheid voor het bedrijfsleven en meer specifiek voor de KMO. (*Applaus bij de CVP*)

De Voorzitter : De heer Vervaeft heeft het woord.

De heer D. Vervaeft (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, een van de beleidsobjectieven van de Minister is het belangrijke gegeven van bescherming en herstel van natuur en landschap.

In het reeds eeuwenlang intensief gehuikte Vlaamse landschap zijn ongebrepte of ongeschonden natuurlijke situaties niet meer aan te treffen. Zowat elke **vierkante meter draagt sporen** van menselijke activiteit : van de boer, de tuinman, de wegenbouwer, de recreant, de huizenbouwer, de verkavelaar, de stedebouwer, van de speculant.

De open ruimten in Vlaanderen dreigen steeds meer versnipperd te worden ten nadele van cultuurhistorisch en ecologisch belangrijke landschappen, alsook van de grotere en aaneengesloten groene zones hierin.

Daarom moeten wij met spoed een groen pact afsluiten met de drie grote belagers van natuur en landschap : de landbouw, de stad, de recreatie.

Ten eerste, behandel ik de relatie tussen natuur en landschap enerzijds en landbouw anderzijds.

In een proces dat al eeuwen en eeu-

wen duurt, verandert de landbouwer in toenemende mate onze omgeving. De jongste problematiek is ongetwijfeld de komst van de kunstmest, die de aloude relatie tussen veeteelt-mest enerzijds en akker- en tuinbouw anderzijds losmaakt.

Moeten we nu dergelijke kwetsende processen vanaf de rand blijven bekijken en toelaten ? Neen, zeker niet ! De natuur- en landschapsbeschermers moeten met behulp van de overheid onderling een relatiepact afsluiten, waarbij de boer niet alleen graan, vlees, melk en boter produceert maar ook natuur, door actief betaald of vergoed mee te werken aan behoud en herstel van ten eerste de ecologische natuurgebieden, ten tweede de aansluitende bufferzones, door middel van beheersovereenkomsten en ten derde de honderden lineaire en kleine landschapselementen.

Het eerste groene pact is dat van de beheersovereenkomsten. Hiervan moet dringend politiek werk worden gemaakt. De Volksunie heeft ter zake een plan opgesteld en zal dit deze week aan de pers voorstellen.

Ten tweede hebben wij de relatie tussen natuur en landschap enerzijds en stad of verstedelijk gebied anderzijds. Alle grote steden lopen in flinke mate over in het omringende landschap. Nemen WC Brussel als voorbeeld. Het Brussels urbaan-industrieel milieu heeft inderdaad op snelle en onomkeerbare wijze het Vlaamsbrabantse landschap bijzonder kwetsbaar gemaakt.

De invloed van de stedelijke leefwijze begint bij de stadsrand en dringt door tot ver in het landelijk gebied Vlaams Brabant, via lintbebouwing, tot aan steden in de tweede rand zoals Leuven, Vilvoorde, Mechelen, Aalst, Ninove, Halle.

Aldus bestaat er rondom Brussel een zeer brede stedelijke invloedssfeer. Het is precies dit brede en uitgestrekte gebied, dat zowel grenst aan de bebouwde kom van Brussel als aan de half-natuurlijke landschappen - als daar zijn : de Witloofstreek, het Hageland, het Land van Asse, het Pajottenland, de streek van Zenne en

Vervaet

Zoniën en de Druivenstreek – waar de randstadgrondstructuur moet worden ontwikkeld.

Ik verwijs hier dus duidelijk naar het gekende Nederlandse scenario, als tweede groen pact. Ook hierover heeft de Volksunie een plan opgesteld. Wij hopen dat het begin volgend jaar op een speciaal Brabants VU-congres zal worden besproken en goedgekeurd.

Ten derde, is er de relatie tussen natuur en landschap enerzijds en recreatie anderzijds. De ruimtebehoefte voor recreatie is de jongste jaren sterk toegenomen, vooral voor extensieve vormen **van** 'openluchtrecreatie.

Inderdaad, grootschalige recreatieve vormen, zoals recreatieparken en golfterreinen, bedoeld voor een beperkte doelgroep, en met negatieve implicaties voor natuur en landschap

dienen – zeker in de ecologische kern – gebieden – verboden te worden.

Een strikte en strenge toepassing van de gewestplannen is hier een absolute must. Dit is het derde groen pact dat we moeten sluiten.

Minister Waltniel mag zich daarom niet laten strikken, bewust of onbewust, in aftakelingsmanoeuvres van het Gewestplan, als daar zijn de APA's en de BPA's.

Het economische aspect is voor ons ook geen probleem. Reeds in 1982 werd op ons congres gesproken over de verhouding tussen economie en ecologie. Vandaag hoor ik terecht zeggen dat een consensus tussen beide noodzakelijk is. Wij hebben reeds in 1982 op dit probleem een antwoord trachten te geven. Ik geef toe dat het te lang in de lade is blijven liggen en dat het opnieuw moet worden geactualiseerd.

Voorzitter, Ministers, collega's, vandaag zitten we volop in de kerstsfeer. Laten we dus, even maar, overwegen dat groene pacts ook vredespacts zijn. *(Applaus hij de VU)*

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden van vanochtend.

Wij komen deze namiddag om 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te werken.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 12.45 uur.*
